

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A
REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ČESKÁ REPUBLIKA VE STRUKTURÁCH NATO V BOJI PROTI
TERORISMU**

Autor práce: Irena Čermáková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce mjr. Mgr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce a příslušníkům 151. ženijního praporu v Bechyni, 132. dělostřeleckého oddílu v Jincích a příslušníkům 601. skupiny speciálních sil v Prostějově za spolupráci a ochotu podělit se o vlastní názory.

ABSTRAKT

ČERMÁKOVÁ, I. *Česká republika ve strukturách NATO v boji proti terorismu: bakalářská práce.*

České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2011. 61 s.

Vedoucí bakalářské práce: mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: terorismus, mise ISAF, NATO, Afganistán

Práce je zaměřena na Českou republiku a její boj proti terorismu. V práci jsou rozebrány základní problematiky terorismu, jeho vznik, vývoj a současná světová situace v boji proti terorismu s cílem upřesnit a přiblížit danou problematiku vybraného tématu. Díky čerpání z vojenských dokumentů a předpisů NATO je popsán boj proti terorismu Severoatlantické aliance. Práce je zaměřena na českou účast ve vojenské misi ISAF na území Afganistánu. Je zde uveden dotazník a rozhovory s českými vojáky, kteří do mise ISAF byli vysláni.

ABSTRACT

ČERMÁKOVÁ, I. *Czech Republic in NATO structures in the fight against terrorism: Bachelor thesis.*

ČeskéBudějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011. 61 p.

Supervisor: mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: terrorism, mission ISAF, NATO, Afghanistan

The Bachelor thesis is focused on the Czech Republic and its fight against terrorism. The paper described the fundamental problem of terrorism, its origin, evolution and the current world situation in the fight against terrorism in order to clarify the issue and bring the selected topic. Thanks to the implementation of military documents and regulations of NATO described the fight against terrorism, the North Atlantic Alliance. The Bachelor thesis is focused on Czech participation in the ISAF military in the territory of Afghanistan. It contains a questionnaire and interviews with Czech soldiers in the ISAF mission were deployed.

ÚVOD	9
1. CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2. POUŽITÉ METODY A VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	11
2.1. Metody použité k tvorbě bakalářské práce.....	11
2.2. Vymezení základních pojmů	12
3. HISTORIE TERORISMU	15
3.1. Počátky terorismu.....	15
3.2. Terorismus v moderní době	16
3.2.1. První teroristická vlna	16
3.2.2. Druhá teroristická vlna	17
3.2.3. Třetí teroristická vlna	17
3.2.4. Čtvrtá teroristická vlna	18
3.3. Nejvýznamnější teroristické útoky od roku 2001.....	19
4. DŮVODY PÁCHÁNÍ TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ, PACHATELÉ A OBĚTI	21
4.1. Důvody	21
4.2. Pachatelé.....	22
4.3. Oběti.....	23
5. VSTUP ČR DO NATO A JEHO ZAPOJENÍ DO BOJE PROTI	24
TERORISMU	24
5.1. Protokol k Severoatlantické smlouvě o přistoupení České republiky	24
5.2. Vstup České republiky do NATO a nutné reformy v Armádě České republiky	25
5.3. Změny ve vedení vojenských operací v rámci NATO	27

5.4.	Závazky České republiky vůči NATO.....	28
5.5.	Armáda České republiky v zahraničních operacích NATO.....	28
6.	MOŽNOSTI ČR V BOJI PROTI TERORISMU	30
7.	ROZDÍLY AČR A SPOJENECKÝCH ARMÁD	32
8.	VZNIK MISE ISAF NA ÚZEMÍ AFGANISTÁNU	34
8.1.	Fáze 1: na sever	34
8.2.	Fáze 2: na západě	35
8.3.	Fáze 3: na jih	35
8.4.	Fáze 4: ISAF rozšiřuje na východ, přebírá odpovědnost za celou zemi	36
9.	SOUČASNOST MISE ISAF	37
9.1.	Úkolové uskupení AČR ISAF	37
9.2.	Afghánistán Lógar (PRT ISAF).....	40
9.3.	Afghánistán Šarana (HELI UNIT ISAF)	41
9.4.	Afghánistán Wardak.....	42
10.	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ PROVEDENÉ S VOJÁKY SLOUŽÍCÍMI V AFGANISTÁNU	44
11.	ROZHOVOR S VOJÁKY AČR SLOUŽÍCÍMI V MISI ISAF	49
12.	BUDOUCNOST ČR A SVĚTA V BOJI PROTI TERORISMU.....	54
12.1.	Účast České republiky v budoucích vojenských operacích	54
12.2.	Budoucnost terorismu.....	55
12.3.	Riziko pro Českou republiku	56
12.4.	Budoucnost NATO v boji proti terorismu	57

ZÁVĚR.....	58
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	59
SEZNAM ZKRATEK.....	61

Úvod

Téma bakalářské práce Česká republika ve strukturách NATO v boji proti terorismu nebylo vybráno náhodou. Jak téměř denně informují média, terorismus je velmi aktuálním tématem, které ovlivňuje životy lidí na celém světě. Česká republika se svým přistoupením do Severoatlantické aliance zavázala, že bude plnit podmínky ustanovené v této smlouvě. Protože terorismus se může jakýmkoliv způsobem dotknout i České republiky, která je součástí NATO, která vede vojenské operace, musí se tedy Česká republika na boji proti terorismu podílet. Vzhledem k tomu, že Armáda České republiky vysílá své vojáky na území Afganistánu, je více než důležité se tímto tématem zabývat. Bohužel většina české společnosti se domnívá, že Česká republika by své vojáky do mise ISAF vysílat neměla, že je to ztráta peněz a naprosto zbytečná akce. Je ovšem k zamyšlení, jestli teroristické útoky nemohou zasáhnout i naši zemi.

1. Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je porovnat možnosti boje proti terorismu České republiky a dalších států NATO, zejména USA, charakterizovat základní nástroje boje proti terorismu, současný stav a možný vývoj nových koncepcí v boji proti terorismu. Součástí bakalářské práce je pohled na účast České republiky v misi ISAF a její působení pod velením NATO. V práci jsou zahrnuty praktické zkušenosti vojáků sloužících v silách NATO a operujících na území Afgánistánu. V rámci průzkumného vzorku je dotazníkovou metodou zjištěno, jak terorismus ovlivňuje vojáky operující v misi ISAF. Výsledná data jsou porovnána s teroriemi vlivu teroristických organizací působících na území Afganistánu.

2. Použité metody a vymezení základních pojmů

2.1. Metody použité k tvorbě bakalářské práce

Sběr dat – základní metoda, při které dochází ke shromažďování údajů z různých zdrojů a jejich sjednocování. Například využití poznatků internetu, knih uvedených v seznamu použité literatury¹.

Tato metoda byla praktikována při získávání podkladů z interních vojenských dokumentů, podkladů získaných od zpravodajské služby Armády České republiky, a to z elektronických materiálů, získávání dokumentů NATO či jiných oficiálních vojenských dokumentů či odborné literatury.

Analýza – myšlenkový postup/proces spočívající v rozložení poznávaného předmětu / jevu na jednotlivé části, jednodušší prvky s cílem vymezení podstatných znaků, pořádání, třídění dat do základních skupin².

Analýza byla použita při zkoumání jednotlivých dokumentů a jejich rozkladem na jednodušší pochopitelné informace o terorismu.

Syntéza – spojení, sjednocení, systémový souhrn³.

Syntéza byla použita při tvorbě kapitol z více zdrojů a spojování jednotlivých informací, získaných z použitých zdrojů

Dedukce – vývod, závěr; logické odvozování, vyvozování nových závěrů⁴.

---

¹ *Slovník cizích slov* [online]. 2010, [cit. 2010-12.15]. Dostupný z WWW:
< <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=Anal%C3%BDza&typ=0>

² *Slovník cizích slov* [online]. 2010, [cit. 2010-12.15]. Dostupný z WWW:
< <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=Anal%C3%BDza&typ=0>

³ *Slovník cizích slov* [online]. 2010, [cit. 2010-12.15]. Dostupný z WWW:
< <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=Anal%C3%BDza&typ=0>

⁴ *Slovník cizích slov* [online]. 2010, [cit. 2010-12.15]. Dostupný z WWW:
< <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=Anal%C3%BDza&typ=0>

V bakalářské práci byla tato metoda využita po důkladném zkoumání výhledů NATO a České republiky na nové koalice boje proti terorismu.

2.2. Vymezení základních pojmů

Terorismus – jako terorismus jsou chápány akty takřka vždy násilné, nepředvídatelné, obvykle zaměřené na civilisty, vedoucí k vytvoření atmosféry strachu za účelem dosažení politických cílů. Teroristické metody používají skupiny ultrapravicové, ultralevicové, náboženské, národnostně vymezené či revolucionářské. V případě, že jsou k páchání terorismu používány armáda, policie či další státní složky, hovoříme o "státním terorismu". Nestátní teroristické skupiny mají obvykle malý počet členů, omezené zdroje a do povědomí veřejnosti se snaží dostat především neočekávanými násilnými útoky prováděnými taktikou "udeř a uteč". Skrze publicitu spojenou s násilnými útoky se teroristé následně snaží veřejnost ovlivňovat ve svůj prospěch. Mezi teroristické metody patří bombové výhružky, bombové útoky, únosy osob a dopravních prostředků, držení rukojmí, vraždy, kybernetické útoky, použití chemických, biologických a teoreticky i atomových zbraní⁵.

Bezpečnostní komunita – společenství odborníků a aktivní zástupce laické veřejnosti, kteří se permanentně vyjadřují k bezpečnostním otázkám. Bezpečnostní komunita nemá institucionální charakter, protože její složení není pevně dáno, neboť je pouze relativně ustáleno. Fungování bezpečnostní komunity posiluje demokratickou kontrolu ozbrojených sil, inspiruje svými odbornými názory devizní sféru a představuje důležitý prvek vojensko-civilní spolupráce⁶.

Sekuritizace – intersubjektívni proces, který vyhodnocuje bezpečnostní hrozby. Z hlediska veřejné politiky lze sekuritizaci vnímat jako extrémní podobu formování veřejného zájmu, kdy nastolování agendy může probíhat v intenzitě od nuly přes

---

⁵ Wapedia 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
< <http://wapedia.mobi/cs/Terrorismus>

⁶ DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. České Budějovice: VŠERS, 2007. 76 s. ISBN 978-80-86708-38-6

politizaci, kdy se problém stává součástí veřejného zájmu a následně, kdy se problém stává bezpečnostní hrozbou a součástí zvláštního typu politiky tj. bezpečnostní politiky⁷.

Bezpečnostní prostředí - Bezpečnostní prostředí je charakterizováno státy, mezinárodními organizacemi případně dalšími subjekty a jejich vzájemnými relacemi a aktivitami významnými z hlediska bezpečnosti. Jedná se o prostor, na němž dochází nebo může docházet k ohrožování národních zájmů státu (nebo aliancí států) nebo jiných chráněných hodnot. Čím jsou zájmy státu (odvozené od jeho pozice a vlivu v systému mezinárodních vztahů) dalekosáhlejší, tím je rozsáhlejší i bezpečnostní prostředí, v němž hodlá tyto zájmy prosazovat a chránit. Z tohoto důvodu se často hovoří např. o bezpečnostním prostředí Evropy, bezpečnostním prostředí USA apod., neboť tato prostředí jsou co do rozsahu a spektra zájmů vnímána odlišně. Takové teritoriální vymezení je proměnlivé a jeho rozsah je nutné uvažovat vždy vzhledem k subjektu, jehož se týká. Např. z hlediska bezpečnostní politiky USA má „bezpečnostní prostředí“ výrazně globálnější a teritoriálně rozsáhlejší charakter. Bezpečnostní prostředí nemusí být vztahováno pouze k jednotlivému národnímu státu, ale může být sdíleno více státy s podobnými zájmy. Tímto způsobem je např. v aliančních dokumentech teritoriálně a taxativně charakterizováno bezpečnostní prostředí NATO (oblasti sousedící s NATO a obecně evropský prostor jako primární oblast výkonu bezpečnostní politiky). Bezpečnostní prostředí se chápe jako prostředí, které se rozkládá vně státu nebo organizace států. Proti prostředí, které se rozkládá uvnitř plně suverénních států, se vyznačuje výraznějí mírou nepoznatelnosti a sníženou možností kontroly. Bezpečnostní prostředí, jehož charakter je ovlivněn v podstatě anarchickým systémem mezinárodních vztahů, kde neexistuje nadstátní suverénní celoplanetární moc, která by určovala a efektivně vymáhala „pravidla hry“ a chování aktérů tohoto systému (států, mezinárodních organizací a dalších subjektů), je do značné míry prostředím nejistoty⁸.

---

⁷ DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. České Budějovice: VŠERS, 2007. 76 s. ISBN 978-80-86708-38-6

⁸ Česká bezpečnostní terminologie, ÚSS VA v Brně

Bojové operace - jsou vojenské operace, ve kterých se proti sobě stojící strany snaží dosáhnout svých cílů bojem za použití zbraní. Za bojové operace se považují také vojenské operace k odražení ozbrojeného útoku, vedeného s cílem narušit územní celistvost, politickou nezávislost nebo bezpečnost státu, včetně operací k plnění spojeneckých závazků na obranu společného prostoru. Bojové operace lze z hlediska jejich povahy dělit na útočné a obranné, podle způsobu organizace a vedení boje protivníkem je lze také rozlišovat jako bojové operace vedené proti pravidelným nebo nepravidelným silám protivníka. Bojové operace mohou probíhat jak za války, tak v některých případech i v průběhu neválečných operací⁹.

Nebojové operace jsou operace, ve kterých se síly a prostředky ozbrojených sil používají bez předem plánovaného použití síly (zbraní a munice). Za výjimečné situace ale může být i v jejich průběhu, zejména při sebeobraně vojáků, napadených při plnění nebojových úkolů, nebo při obraně civilního obyvatelstva napadeného s použitím zbraní, použita fyzická síla. Nebojové operace se dále dělí na mírové a podpůrné operace, vedené mimo území ČR, a na operace ozbrojených sil ČR na území ČR. U podpůrných operací je vojenská stránka operace potlačena, svou povahou téměř ztrácí charakter klasických vojenských operací, byť v nich v určitém období mohou ozbrojené síly hrát rozhodující roli¹⁰.

---

⁹ Česká bezpečnostní terminologie, ÚSS VA v Brně

¹⁰ Doktrína Armády České republiky [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.army.cz/images/Bilakniha/CSD/2004%20Doktrina%20ACR.pdf>

3. Historie terorismu

Ačkoliv pojem terorismus je veřejností zaznamenáván až po útocích 11. září 2001, jeho minulost sahá až do 60. let 1. století. Nejznámější bylo židovské hnutí a obávaná sekta sikariové.

3.1. Počátky terorismu

Sikariové vděčí za své jméno obratnému zacházení se sikou, malou dýkou, s níž podřezávali římské legionáře a zrádcovské nebo odpadlické židy. Obvykle je překvapili za denního světla nebo v davu lidí, v němž pak zmizeli s obličejem a sikou schovanými pod tunikou. Své vražedné akce, které šířily hrůzu, doplňovali vypalováním sýpek, trávením studní nebo přerušováním dodávek vody do Jeruzaléma.

Podobně v 11. až 13. století se v šíitské sektě islamistů vynořila skupina assassins. Nazývali je tak proto, že členové se obvykle opojili hašišem a pak se pouštěli do násilných akcí proti křesťanským křižákům a některým sunitským muslimům v Persii a v Sýrii. Assassins se zpočátku střetávali s nepřáteli v otevřeném boji. Avšak později, protože jich bylo početně mnohem méně, rozvinuli a používali zcela jinou útočnou strategii: šlo o delší sled systematických operací, které „assassins – vrahové“ prováděli převlečení za cizince nebo dokonce za křesťany, používali dýky, vrhací zbraně nebo jedy. Sektu charakterizoval především asketismus a tajnůstkářství i to, že pojímala svoje vraždy jako doklady právě náboženské poslušnosti¹¹.

Terorismus v přesném slova smyslu neboli moderní terorismus vzniká až vyhlášením Francouzské revoluce. Je to podle nich proto, že první definici tohoto jevu nám dali sami revolucionáři. Pro Robespiera bylo nastolení vlády založené na zavražďování, nátlaku a teroru jedinou možností, jak šířit nové občanské ctnosti, které vláda proklamovala. Proto mezi dubnem 1793 a červnem 1794 vyhlásili jakobíni ve

---

¹¹IBÁÑEZ, L. d. l. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6

Francii vyjímečný stav, který nešetřil soudy a hromadnými popravami, připravenými a prováděnými na veřejnosti tak, a by sloužily jako exemplární příklady. Ne náhodou byla tato hrůzná doba nakonec označena jako régime de terreur, jak to uvádí v dodatku z roku 1798 slovník Francouzské akademie. Slova teror a terorismus, stejně jako výraz státní terorismus získala od té doby svou pejorativní konotaci, která s nimi zůstala až dosud¹².

3.2. Terorismus v moderní době

Od konce 19. století se už u terorismu nejedná ani tak o aktivity státu, jako o povstalecké akce na nižší státní úrovni. Současný terorismus se od posledních desetiletí 20. století dodnes rozděluje na čtyři vlny či časové cykly, v nichž terorismus páchaly různé povstalecké jednotky na území různých států. Tyto vlny určil jeden z nejuznávanějších historiků současného terorismu Rapopot. Průměrná délka těchto období byla 35 – 40 let.

3.2.1. První teroristická vlna

První teroristická vlna má svůj počátek v carském Rusku v roce 1880. Ruští anarchisté terorizovali individuálním a systematickým vražděním politických osobností. Svou metodu ospravedlňovali a používali tak, že ji úspěšně přejalo i mnoho zahraničních hnutí. Jak napsal jeden z členů skupiny Narodnaja Volja, která podporovala zavraždění cara Alexandra II., je terorismus humánnějším způsobem revoluce, neboť počet jeho obětí je mnohem nižší než v případě masových bojů¹³. V 1. vlně vznikla teroristická hnutí hlavně na Balkáně, v Arménii, Francii, Polsku, Španělsku, Itálii, Indii a USA.

---

¹² IBÁÑEZ, L. d. I. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6

¹³ IBÁÑEZ, L. d. I. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6

3.2.2. Druhá teroristická vlna

Druhou teroristickou vlnu Rapoport správně definoval jako protikoloniální. Začala v roce 1917 a nepřekročila přibližně rok 1965. Je zřejmé, že hlavním ospravedlňujícím motivem bylo právo na sebeurčení národů, princip, který po skončení 1. světové války, pomáhaly šířit vítězné evropské země po podpisu Versaillské smlouvy a vnutily jej koloniím, které patřily poraženým. Samozřejmě, že stejný princip zbavil legitimacy také imperiální vlastnictví na straně vítězů. Konec 2. světové války posílil protikolonialistický proud a mnohé západní země se ztotožnily s principem sebeurčení. Vraždy politických vůdců, tak časté v první etapě, zčásti nahradily atentáty, které často směřovaly proti policii a pořádkovým silám. Chtěly vyprovokovat nepřiměřené a brutální akce státu a tak zvýšit lidovou podporu teroristům a poškodit obraz koloniálního a represivního státu a vlády¹⁴.

3.2.3. Třetí teroristická vlna

Třetí vlna, tzv. vlna nové racionální levice, reagovala na společenské ořesy z roky 1968 a trvala do 80. let. V této době jsou zaznamenány politické konflikty z celého světa jako např. nárůst diktátorských režimů, střety mezi Izraelci a Araby, „Vietnamská válka“ apod. Terorismus třetí vlny, který praktikovaly organizace v Evropě a na Středním Východě, získal důležitý ideologický internacionální význam: začal spolupracovat se zahraničními organizacemi a někdy dokonce podnikal akce mimo země původu. Mnohé z těchto podvratných skupin se současně zapojovaly do kriminálních akcí s čistě ekonomickým pozadím, jako krádeže, přepady bank atd. Takzvaný terorismus nové levice krom toho umožnil vznik různých organizací extrémní pravice, které jsou často napojené na bezpečnostní síly státu nebo zahraniční tajné služby. Některé teroristické kampaně, které bereme jako účast třetí vlny, vznikly splnutím určitých již dříve existujících nacionalistických tužeb a ideologických proudů extrémní levice. Bylo tomu tak u ETA (Baskická Separistická teroristická organizace) a IRA (Irská republikánská armada), hnutí původně patřících k druhé vlně, která poté

---

¹⁴ IBÁÑEZ, L. d. l. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6

zapojila do svých akcí a integrovala do ideologických principů i některé rozvratné prvky radikální levice, neboť se cítila jako dlužnice ducha roku 1968¹⁵. Mezi nejznámější organizace této doby patří RAF (Frakce Rudé armády) v Německu, Rudá brigade v Itálii, Symbolická osvobozenecská armáda v USA nebo Frap a Grapo ve Španělsku.

3.2.4. Čtvrtá teroristická vlna

Čtvrtá teroristická vlna, v níž jsme dodnes, začala v roce 1979. Je to rok, kdy došlo v Iránu k revoluci ajatolláhů a počátek doby, v níž se šíří náboženský integritismus, spolu s některými sektářskými skupinami konce milénia. Náboženské nebo sektářské skupiny zahrnuté do poslední vlny propagují vlastní dogmatata a útočí na jednotlivce, skupiny nebo státy, které podle nich nedodržují jejich věrouku nebo je považují za nepřátele náboženské komunity¹⁶. Vzhledem k tomu, že teroristické organizace v této vlně jsou silně nábožensky extrémistické a násilí je považováno za náboženskou povinnost, přesahují výrazně jiné organizace, které byly laické nebo politické. V této vlně jsou nejznámější radikální šíitské skupiny operující na území Iráku, Kuvajtu, Saudské Arábie a hlavně Libanonu – kde skupina Hizballáh provedla první sebevražedný útok už v roce 1983. Dále pak sunitské teroristické organizace s atentáty např. v Egyptě, Tunisku, Maroku či na Filipínách. V roce 1988 vznikl Hamás, který byl podnícen palestinsko-izraelským konfliktem. V dnešní době je však nejaktuálnější a neobávanější hrozba Al-Kajdy, která vznikla na základě odporu muslimských mudžahidů proti sovětské nadvládě. Al-Kajda je označována jako nejrozšířenější teroristická síť v celých dějinách. Nejznámější atentáty byly provedeny v Keni, Tanzánii, USA, Indonézii, Maroku, Saudské Arábii, Turecku, Španělsku, Velké Británii atd.

---

¹⁵ IBÁÑEZ, L. d. l. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6

¹⁶ IBÁÑEZ, L. d. l. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6

3.3. Nejvýznamnější teroristické útoky od roku 2001

Jak už bylo zmíněno v předchozích kapitolách, terorismus začal být širokou veřejností vnímán až po útoku 11. září 2001 v USA. V tento den sledoval celý svět video, kde dopravní letadla nalétávají na Pentagon a na World Trade Center. Od té doby bylo spácháno mnoho teroristických útoků, při kterých zamřely stovky civilních obyvatel i záchranářů. Teroristické útoky od tohoto roku byly prováděny po celém světě a z mnoha důvodů. Podle internetových zdrojů jich byly spáchány stovky. Proto byly vybrány pouze ty, které byly označovány jako největší či nejvýznamnější.

Nejvýznamnější teroristické útoky od roku 2001:

Rok 2001:

- Palestinský útok proti izraelským civilistům
- New York, Washington D.C., Pensylvánie USA

Rok 2002:

- 12. října 2002 - Na indonéském ostrově Bali zemřelo následkem sebevražedného útoku na bar a diskotéku 202 lidí, většinou zahraničních turistů z celkem 21 zemí. Atentát provedla regionální islamistická organizace Jemaah Islamiyah, která je údajně napojena na Al-Kajdu.

Rok 2003:

- několik sebevražedných útoků čečenských bojovníků v Rusku
- útoky v Iráku a následná invaze USA do Iráku

Rok 2004:

- 11. března 2004 - Po sérii pumových útoků v Madridu zemřelo nejméně 200 lidí a na 1500 dalších bylo zraněno. Hlavní podezření směřuje k zakázané separatistické skupině Baskicko a jeho svoboda (ETA), která vinu popírá. K útokům se elektronickou poštou přihlásila Al-Káida, ale pravost dopisu zatím nebyla potvrzena.

Rok 2005:

- 9. listopadu 2005 - v jordánském Ammánu, bylo 57 lidí zabito, když al-Káida zaútočila na tři americké hotely, Radisson, Grand Hyatt a Days Inn.
- 7. července 2005 - byly sérií koordinovaných sebevražedných teroristických útoků, které byly provedeny v londýnských dopravních prostředcích během ranní dopravní špičky.

Rok 2006:

- 22. února 2006 v 6:55 místního času bylo teroristy převlečenými za příslušníky iráckých speciálních sil odpáleno pět až sedm bomb v mešitě al-Askarí.

Rok 2007:

- 30. června roku 2007 byl na letišti v Glasgow - Skotsko, (Renfrewshire), proveden teroristický útok, pomocí tmavě zeleného vozu Jeep Cherokee, kterým pachatelé projeli skrz skleněný hlavní vchod do areálu letiště, kde nastala exploze a automobil začal hořet.

Rok 2008:

- 13. července 2008 - v Afghánistánu Taliban zaútočil v provincii Kunar na americkou základnu, zabito devět vojáků NATO.
- 26 listopadu 2008, v Indii, teroristé zaútočili na různých místech, která Američané často navštěvují, včetně železniční stanice, dva pěti-hvězdičkové hotely, nemocnice a kina. Téměř 200 bylo zabito a 300 zraněno.

Rok 2009:

27. 11. 2009 Rusko: Výbuch a vykolejení Něvského expresu 25 km od Bologoje.

Rok 2010:

- 29. 3. 2010 Moskva: Sebevražedné atentátnice odpálili 3 kg trhavy v moskevském metru.

Rok 2011:

- 24. 1. 2011 Moskva: Sebevražedný atentát na letišti Domoděvovo.

4. Důvody páchání teroristických útoků, pachatelé a oběti

4.1. Důvody

Podle mnoha teorií a názorů se vždy najde důvod pro páchání zla. V terorismu je mnoho důvodů, proč páchat útoky. Tyto důvody jsou politické, náboženské, dokazování moci a síly, zastrašování apod. Při všech ale umírají nevinní civilní obyvatelé. Spousta odborníků, analytiků, ale i běžných občanů má tendence důvody zjednodušovat a vycházet z toho, že jsou nástrojem fanatismu a šílenství. Tento názor je však mylný.

V dnešní době známe tři způsoby, jak vysvětlit důvody terorismu:

Kauzální intencionální vysvětlení – teroristé si přejí dosáhnout jistých cílů v souladu se svým politickým či náboženským přesvědčením. Současně s tím se rozhodují pro použití násilí a zastrašování, protože jsou přesvědčeni, že právě takovýto postup je nejúčinnějším prostředkem pro dosažení jejich cílů. A konečně, terorismus není nic improvizovaného, nýbrž vyžaduje plán, jenž teroristé vypracovávají a používají

Neintencionální předpoklady a urychlující události – to co vyvolává intencionální lidské stavy a co jim dává smysl jsou i další skutky či události, které nejsou vždy záměrné. Víme, že lidské úmysly a činy se rodí z jisté neurobiologické aktivity, která jevy předchází a nachází se v samé jejich podstatě. Úmysly nemůžeme oddělit od vnějších faktů a předešlých skutečností, které stály na počátku. Vnější předcházející faktory, které modelují teroristickou činnost, můžeme rozdělit do tří kategorií:

- a) apriorní podmínky
- b) urychlující faktory
- c) příležitosti a prostředky

Události a skutky předcházející teroristickým akcím nejen že plní motivační funkci, nýbrž s sebou nesou i nutné příležitosti a prostředky, aby akce mohly být uskutečněny. Teroristé nemohou než své akce přizpůsobovat každé nové příležitosti a prostředkům, jimiž disponují v dané chvíli, což může vést ke změně v cílech a strategiích.

Funkcionalistická vysvětlení – Vývoj, o němž se zmiňujeme, je z velké části dán tím, že každý z teroristických činů v rámci jedné kampaně produkuje celou kaskádu účinků, jež postupně mění společenskou realitu, v níž teroristé jednají, a s tím i jejich rozhodnutí, příležitosti i možnosti akce. Jsou-li následky vyvolané určitým chováním

funkcionalistické, to znamená, když plní nějakou užitečnou nebo uspokojivou funkci v očích svých autorů, existuje vysoká pravděpodobnost, že podobné chování bude mít sklon k opakování, jakmile s k tomu v budoucnu naskytne příležitost. Naopak, kdykoliv vidíme chování s nefunkčními následky, zanikne nebo se již neopakuje. Teroristé se chovají jako racionální aktéři, což znamená jako osoby, které rozvíjejí pouze ty akce, jež považují nebo o nichž předpokládají, že jsou ty nejvhodnější pro dosažení jimi vytyčených strategických cílů¹⁷.

4.2. Pachatelé

Většina teroristů jsou jen jakési figurky, které páchají teroristické zločiny na rozkaz někoho vysoce postaveného. Jsou pouhými pěšáky v boji. Vůdci, kteří jsou za tyto zločiny zodpovědní, jsou odborníky charakterizováni jako narcisté se známkami autoritářství. Jako hlavní příklady těchto chování mohou být považováni Hitler i Stalin. U těchto vůdců bylo zaznamenáno, že měli velké problémy s přijetím záporných aspektů vlastního já, idealizovali si vlastní svět a hledali viníky za své vlastní neúspěchy. Bohužel měli velký přesvědčovací talent a uměli využít světový problém ve svůj prospěch. Tak to bylo např. u Hitlera a světové ekonomické krize.

V době, kdy šlo o teroristické útoky páchané z politických důvodů už nešlo tolik o narcismus, jako o nesouhlas s politickou či sociální situací. Vše ale opět vycházelo z vlastních pocitů vůdců, kteří byly nespokojeni se svou situací a podařilo se jim najít dostatečný počet stejně nespokojených lidí, kteří byli ochotni docílit svých představ i za cenu obětování nevinných lidských životů.

V současnosti, kdy terorismus vychází hlavně z islámských zemí je složité charakter útočníků určit. Hlavním rysem je jistě náboženský fanatismus a nenávisť k vyspělým západním zemím. Někdo by mohl namítnout, že i velice špatná sociální a ekonomická situace. Ale to je omyl. Protože samotná teroristická síť Al-Kajda udrží na území Afganistánu podmínky z období středověku.

---

¹⁷ IBÁÑEZ, L. d. l. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6

4.3. Oběti

O obětech teroristických útoků se ani nemusíme dlouze dohadovat. Jedná se o nevinné civilní obyvatelstvo, které nechce nic jiného, než v klidu žít. Po druhé světové válce byly sepsány Ženevské konvence, kde se jasně hovoří o civilním obyvatelstvu. To nesmí být ohroženo na životech a nesmí být bráno jako jisté rukojmí. Téměř všechny armády světa se těmito konvencemi řídí. Teroristé ale naopak. Pro ně je zabíjení lidí bráno jako účinný prvek zastrasování. Nejde však o to, že by např. Taliban Ženevské konvence neznal. To je omyl. Zná je velice dobře. Jenom je záměrně nedodržuje.

Proto je v dnešní době velmi důležité zabývat se ochranou obyvatelstva. Tento obor vzniká jako samostatná vědní disciplína, které se ale dostává do popředí bezpečnostních studií. Všeobecně lze říci, že ochranou obyvatelstva se zabývají všechny národní i mezinárodní organizace. Proto jsou vedeny mise, které mají terorismus vymítnout nebo alespoň minimalizovat. Ochrana obyvatelstva před terorismem je velmi široký pojem, který může zahrnovat jak již zmíněné mise na potlačení terorismu, tak i informování obyvatel o možnosti teroristických útoků, budování společných bunkrů při použití zbraní hromadného ničení teroristy, celní kontroly na letištích apod.

Bohužel mnoho obyvatel si stále neuvědomuje nebo si nepřipouští, že i z nich se mohou stát oběti teroristických útoků a mnohdy nechtějí s příslušnými úřady či jinými státními složkami spolupracovat. I přes tyto problémy je však důležité v prevenci pokračovat a snižovat tak riziko velkých ztrát na lidských životech.

5. Vstup ČR do NATO a jeho zapojení do boje proti terorismu

5.1. Protokol k Severoatlantické smlouvě o přistoupení České republiky

Pro možnost vstupu České republiky do NATO, bylo pro Českou republiku nutné získat podporu všech stávajících členů NATO. Proto bylo nutné, aby všechny tyto státy podepsaly Protokol k Severoatlantické smlouvě. Tento Protokol byl podepsán 16. prosince 1997 v Bruselu. Byl sepsán v anglickém a francouzském jazyce.

Strany Severoatlantické smlouvy, podepsané ve Washingtonu dne 4. Dubna 1949, které byly přesvědčeny, že bezpečnost severoatlantické oblasti bude posílena přistoupením České republiky k této smlouvě, se dohodly takto:

Článek I

Po vstupu v platnost tohoto protokolu, generální tajemník Organizace Severoatlantické smlouvy jménem všech stran sdělí vládě České republiky pozvání k přistoupení k Severoatlantické smlouvě. V souladu s článkem 10 Smlouvy, se Česká republika stala smluvní stranou k datu, kdy uloží svou listinu o přistoupení u vlády Spojených států amerických.

Článek II

Tento Protokol vstoupí v platnost poté, kdy každá ze stran Severoatlantické smlouvy oznámí vládě Spojených států amerických souhlas o jejím přijetí. Vláda spojených států amerických bude informovat všechny strany Severoatlantické smlouvy o datu obdržení každého takového oznámení a ode dne vstupu v platnost tohoto Protokolu.

Článek III

Tohoto protokolu, jehož anglické a francouzské znění mají stejnou platnost, bude uložena v archivu vlády Spojených států amerických. Řádně ověřené kopie budou touto vládou předány vládám všech stran Severoatlantické smlouvy.

Článek IV

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci tento protokol.

Podepsané v Bruselu dne 16. prosince 1997¹⁸.

5.2. Vstup České republiky do NATO a nutné reformy v Armádě České republiky

Česká republika se členem Severoatlantické aliance stala 12. března 1999. V tomto roce byl schválen nový Strategický koncept Aliance a byly postupně přijímány nové iniciativy k rozvoji schopností, včetně vzniku NRF. V roce 2006 summit v Rize přijal Souhrnnou politickou směrnici, která poskytuje rámec a politické zadání pro pokračující transformaci NATO a definuje na příštích 10 až 15 let priority týkající se schopností NATO. Souběžně se změnami v NATO probíhal vnitřní proces reformy a následně i transformace ozbrojených sil České republiky. Tyto dva procesy byly od počátku vzájemně těsně provázané. Heslem reformy ozbrojených sil České republiky zahájené v roce 2002 bylo vytvořit armádu „moderní, mobilní, malou a mladou“, která by odpovídala postavení České republiky v rámci systému kolektivní bezpečnosti NATO a soudobým výzvám plynoucím z nasazení českých ozbrojených sil v mnohonárodních mírových, stabilizačních a humanitárních operacích. K tomu bylo potřeba armádu sice početně zmenšit, ale zároveň zvýšit její využitelnost v operacích pomocí profesionalizace, moderní výzbroje, výcviku a schopnosti rychlé a pružné reakce. Tento proces si vyžádal též zásadní změny v organizační struktuře, dislokaci a systému velení a řízení. Hlavní úsilí bylo zaměřeno na stabilizaci ozbrojených sil a na výstavbu a přípravu jejich klíčových prvků¹⁹.

V roce 2005 byla zrušena povinná vojenská služba a ozbrojené síly České republiky se staly plně profesionálními. První fáze reformy pak byla završena v roce 2006 dosažením počátečních operačních schopností. Armády České republiky dosáhla požadované připravenosti u jedné mechanizované brigády, části jednotek vzdušných sil, Vojenské policie, logistické a zdravotní podpory a je schopna plnit úkoly v rámci

---

¹⁸ Protocol to the North Atlantic Treaty on the Accession of the Czech Republic [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=146>

¹⁹ KOLEKTIV AUTORŮ *10 let členství České republiky v NATO*. Brno: Hansdesign, 2009. 127 s. ISBN 978-80-7278-491-2

kolektivní obrany NATO i adekvátního zapojení do mezinárodních operací na podporu míru a bezpečnosti ve světě²⁰.

Na reformu ozbrojených sil navázala v roce 2007 Transformace resortu Ministerstva obrany. Transformace znovu stanovuje možnosti, rozsah a harmonogram plnění úkolů původně stanovených pro druhý krok reformy ozbrojených sil. Ve svých opatřeních rovněž reflektuje přijetí Souhrnné politické směrnice NATO. Cílem transformace je další zvýšení podílu nasaditelných sil, dokončení organizačních a dislokačních změn, optimalizace řídicích struktur a administrativních a podpůrných procesů a redukce systému mobilizace a zásob²¹.

Směr nastoupený zahájením procesu transformace byl potvrzen novou Vojenskou strategií České republiky, která byla schválena vládou v červenci 2008. V ní se jednoznačně konstatuje, že soudobým hrozbám bude ČR schopna efektivně předcházet a čelit pouze na základě mezinárodní spolupráce. To však znamená nejen, že obrana státu bude zajišťována v rámci systému kolektivní obrany NATO, ale i to, že Česká republika přijímá svůj díl odpovědnosti a chápe nezbytnost účasti svých ozbrojených sil v zahraničních vojenských operacích. Právě ty jsou v současném bezpečnostním prostředí hlavním způsobem, jímž ozbrojené síly přispívají k hájení bezpečnostních zájmů České republiky i širšího mezinárodního společenství, jehož jsme členy, tedy NATO a Evropské unie. Vojenská strategie rovněž stanovuje politicko-vojenské ambice České republiky, které musí být ozbrojené síly schopny naplnit. Tyto ambice tak budou určovat další rozvoj ozbrojených sil, včetně modernizace jejich výzbroje²².

Česká republika vyčleňuje v souladu s obranným plánováním NATO k efektivnímu dosažení aliančních cílů síly a prostředky pro společnou obranu a rovněž pro operace mimo článek 5 Severoatlantické smlouvy. V souladu s principem jednoho souboru sil se jedná o tytéž jednotky, které jsou nabízeny i pro operace EU nebo které

---

²⁰ KOLEKTIV AUTORŮ *10 let členství České republiky v NATO*. Brno: Hansdesign, 2009. 127 s. ISBN 978-80-7278-491-2

²¹ KOLEKTIV AUTORŮ *10 let členství České republiky v NATO*. Brno: Hansdesign, 2009. 127 s. ISBN 978-80-7278-491-2

²² KOLEKTIV AUTORŮ *10 let členství České republiky v NATO*. Brno: Hansdesign, 2009. 127 s. ISBN 978-80-7278-491-2

jsou využitelné pro národní účely či operace jiných organizací – OSN, OBSE – nebo ad-hoc koaličních uskupení²³.

5.3. Změny ve vedení vojenských operací v rámci NATO

Soudobé vojenské stabilizační operace mezinárodních organizací (například NATO v Afghánistánu) nebo koalic států (operace Iraqi Freedom v Iráku) jsou odlišné od toho, na co byly armády dříve připravovány. Již nejde o masivní nasazení armád nebo o rychle chirurgické hi-tech operace proti konvenčním jednotkám nepřítele, jakými byly například tzv. první válka v Perském zálivu v roce 1991 nebo bombardování Miloševičova režimu v Jugoslávii 1999, nýbrž o vlekové konflikty s nejednoznačným protivníkem. Tento protivník není spjatý s konkrétním státem nebo územím, nerespektuje zásady válečného práva a útočí na civilisty. Jedná se o nejrůznější, zejména náboženské, extremisty. Aby omezil konvenční vojenskou převahu mezinárodního společenství, přenáší protivník boj do zastavěných oblastí, skrývá se mezi civilním obyvatelstvem a používá tzv. asymetrické způsoby vedení boje (například sebevražedné atentáty nebo nástražné výbušniny). Také podoba vítězství ve válce se změnila.

Úspěch vojenských operací již není závislý pouze na fyzickém zničení protivníka či udržení konkrétního území, ale především na stabilizaci situace a pomoci civilnímu obyvatelstvu. Ve vzrůstající míře rozhoduje o celkovém vítězství úzká součinnost a spolupráce vojenských a civilních aktérů (vládních i nevládních národních i mezinárodních organizací) při klíčové stabilizaci a rekonstrukci po ukončení hlavních bojových akcí²⁴.

---

²³ KOLEKTIV AUTORŮ *10 let členství České republiky v NATO*. Brno: Hansdesign, 2009. 127 s. ISBN 978-80-7278-491-2

²⁴ KOLEKTIV AUTORŮ *Vojenská strategie České republiky*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – PIC MO, 2008. 343 s. ISBN 978-80-7278-475-2

5.4. Závazky České republiky vůči NATO

Česká republika se vstupem do NATO zavázala přispívat do vojenského rozpočtu NATO. Tento rozpočet slouží k úhradě provozních nákladů na zabezpečení společné vojenské organizační struktury, Mezinárodní vojenský štáb, Vojenský výbor, integrovaný systém protivzdušné obrany NATO, vojenská cvičení či na podporu mírových misí, jako pro Českou republiku mise ISAF.

Další příspěvky směřují do programu bezpečnostních investic NATO. Tyto investice slouží k výstavbě společné vojenské či obranné infrastruktury členských států Aliance. Obecně se nejedná o rozpočet, protože financování projektů bezpečnostní infrastruktury je prováděno na základě vzájemného započtení pohledávek a závazků jednotlivých členských států. Následně na základě vzájemného zúčtování prováděného NATO Office of Resources, si státy vzájemně zasílají finanční prostředky sloužící k financování výstavby společné vojenské infrastruktury NATO²⁵.

5.5. Armáda České republiky v zahraničních operacích NATO

Udržování stability a bezpečnosti v zájmových regionech prostřednictvím operací vedených NATO, případně koaličních operací, představuje optimální způsob, jak minimalizovat dopady hrozeb na bezpečnostní zájmy České republiky a jejich spojenců. Aktivní účast při vedení těchto operací představuje v soudobém bezpečnostním prostředí hlavní způsob zajištění bezpečnostních zájmů České republiky²⁶.

---

²⁵ interní materiály Armády České republiky.

²⁶ KOLEKTIV AUTORŮ *Vojenská strategie České republiky*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – PIC MO, 2008. 343 s. ISBN 978-80-7278-475-2

Působení ozbrojených sil České republiky v zahraničí je široké. Česká republika se pod velením NATO zapojila do boje proti terorismu po teroristických útocích v roce 2001. Už ale od roku 1996 se zapojovala do mírových misí jako:

IFOR – JOINT ENDEAVOUR – Bosna a Hercegovina – 1996

SFOR I – JOINT FORGE – Bosna a Hercegovina – 1997-1998

SFOR II – JOINT FORGE – Bosna a Hercegovina – 1998-2004

AFOR – ALLIED HARBOUR – Albánie a Turecko – 1999

KFOR – JOINT ENTERPRISE – Kosovo – 1999 – 2005

KFOR – JOINT GUARDIAN – Kosovo – od roku 2005

NATO Trainig Mission in Iraq – Irák – od roku 2003

ISAF pod velením NATO – Afganistan – od roku 2003

ISAF koaliční operace – Afganistan – 2002 -2003

ENDURING FREEDOM – koaliční operace Kuvajt, Irák, Afganistan

6. Možnosti ČR v boji proti terorismu

ČR je smluvní stranou jedenácti tzv. sektorálních protiteroristických úmluv a jedné úmluvy Rady Evropy. Jde zejména o úmluvy týkající se leteckého pirátství, braní rukojmí, teroristické bombové útoky, ochrana jaderných material, značkování plastických trhavin pro účely detekce a námořní pirátství

Evropská úmluva o potlačování terorismu a financování terorismu – tento dokument Česká republika podepsala 9. 12. 1999 a představuje nejdokonalejší instrument v boji proti terorismu a zavádí nový trestný čin financování terorismu a současně nabízí široké vymezení terorismu

Po vzoru EU má Česká republika akční plán boje proti terorismu. Aktuální znění plánu vláda přijala 11. února 2008 pod názvem „Národní akční plán boje proti terorismu. Jedná se o veřejně přístupný dokument, který definuje základní úkoly, aby se zvýšila připravenost země k reakci na možnost teroristického útoku proti jejím zájmům doma i ve světě.

Národní akční plán boje proti terorismu je zaměřen na následující oblasti:

- zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty, zapojenými do boje proti terorismu a zkvalitňování podmínek pro výkon jejich činnosti
- ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury a životního prostředí
- prevence vzniku uzavřených přistěhovaleckých komunit a radikalizace jejich členů
- zahraničně - politické směřování České republiky v oblasti boje proti terorismu

Vzhledem k finančním a personálním možnostem Armády České republiky se nemůže Česká republika srovnávat s ostatními členy Severoatlantické aliance. Hlavně např. s USA. Česká republika proto pomáhá v boji proti terorismu jinými prostředky.

Jako první a nejvýznamnější zapojení do boje proti terorismu proběhlo v letech 2002 – 2003 na území Kuvajtu. Operace nazvaná Enduring freedom (Trvalá svoboda) byla reakcí na teroristické útoky na budovy Světového obchodního centra a Pentagonu v USA ze dne 11. září 2001. Česká republika se do operace Enduring freedom zapojila v souladu s článkem 5 Washingtonské smlouvy v březnu 2002 vysláním kontingentu o 250 osobách.

Armáda České republiky se na území Afganistánu začala podílet v boji proti terorismu operací Enduring freedom – 2006. Zde byl nasazen kontingent speciálních sil Armády České republiky složený hlavně z vojáků 601. skupiny speciálních sil v Prostějově, jehož úkolem bylo provádět speciální průzkum, úderné akce a další druhy speciálních operací na jihu země s cílem eliminovat aktivity Talibanu a Al-Kajdy a tím zabezpečit vnitřní bezpečnost Afganistánu. Kontingent speciálních sil působil v sestavě mnohonárodních uskupení speciálních sil a pod velením velitelství speciálních sil pro operaci Enduring freedom a i po rozšíření působnosti jednotek NATO a převzetí zodpovědnosti za jih krajiny jednotek ISAF.

Armáda České republiky spolupracuje v misi ISAF s několika zeměmi, které jsou zapojeny do NATO a pomáhá jim tak v boji proti terorismu různými podpůrnými prostředky. Tyto prostředky a kontingenty, které je plní, budou více rozepsány v kapitole 8. Současnost mise ISAF.

7. Rozdíly AČR a spojeneckých armád

Na základě vlastního šetření provedeného s vojáky spolupracujícími v zahraničních misích se spojeneckými jednotkami byly uvedeny rozdíly mezi Armádou České republiky a zejména U.S. ARMY (americká armáda), které zásadně ovlivňují možnosti boje proti terorismu české a americké armády. Spolupráce Armády České republiky a spojeneckých armád vychází jak ze Severoatlantické smlouvy, tak i důvodů jiných. Tyto důvody jdou např. pobyt českých vojáků na americké či nizozemské základně, společné výjezdy týmů EOD (pyrotechnické jednotky), patroly či doprovody. Podle českých vojáků sloužící v misi ISAF nebyly v této spolupráci nikdy žádné problémy či nepochopení. Všechny alianční státy se navzájem respektují a uznávají.

Jako stát, se kterým bude Armáda České republiky srovnávána jsou Spojené státy americké. Na první pohled se může zdát, že AČR a U.S. ARMY jsou nesrovnatelné. Je to pravda. Ale české jednotky s americkou armádou spolupracují nejvíce a hlavně USA jsou zemí, která ovlivňuje směr vedení zahraničních misí. Proto byla pro srovnání vybrána.

Největší rozdíl je samozřejmě ve výstroji a výzbroji. Americká armáda se totiž zaměřuje na jednotlivce a od něj postupuje nahoru (družstvo, četa, rota atd.). Tento postup je pro samotné vojáky velmi výhodný, protože jsou vyzbrojeni a vyzbrojeni tak, jak potřebují. V Armádě České republiky je to přesně naopak.

Dalším rozdílem je logistika. Americká logistika funguje bez větších problémů a je propracovaná do všech detailů. Česká logistika za americkou velmi pokulhává. Podle vojáků z jednotek EOD nebyl problém dostat každý měsíc nealkoholické pivo, ale byl velký problém získat výstroj a výzbroj. Podle nich je česká logistika hodně ořezaná a nedomyšlená.

Dalším důležitým a nepřehlédnutelným rozdílem je mentalita našich a amerických vojáků. Český voják více rozmýšlí a hlavně nad danou situací uvažuje. Do těchto rozdílů můžeme zahrnout i tzv. ROE zásady. To jsou pravidla stupňovaného užití síly při všech druhích bojových i nebojových činnostech. Tzn. pokud po vás někdo hodí kámen, vy byste po něm neměli vystřelit, ale oplatit mu stejně. Tyto zásady jsou podle českých vojáků poměrně složité. Je to z důvodu nedůvěry vůči místnímu obyvatelstvu. Nikdy není možné vědět, kdo má schovanou jakou zbraň. Čeští vojáci se však snaží tyto zásady dodržovat. Američtí vojáci jsou přesným opakem. Jejich heslo: "Nejdřív střílím

a pak koukám, kdo tam byl“, vysvětluje i jejich výše zmíněnou zbrkllost. Navíc spousta amerických vojáků si dělá tzv. zářezy do pažby a později se chlubí či trumfují v počtu zabitých afgánských obyvatel. Nerozlišují, zda to byl terorista či nevinný civilní obyvatel.

Dalším rozdílem je schopnost českých vojáků v určitých situacích improvizovat či odchýlit se od daných postupů. Tato improvizace se týká jako bojových situací, tak ale i zdravotnických postupů. Americký voják se nikdy neodchýlí od předpisu. Je to dáno jednak tím, že nepřemýšlí, ale pouze poslouchá rozkazy a jednak tím, že mají jinou výše zmíněnou logistiku. Americký voják nepotřebuje improvizovat. Jemu stačí zavolat na základnu. To vše ale vychází z finančních prostředků, které má naše armáda a americká. V tomto směru se vůbec nemůžeme srovnávat.

Dalším rozdílem je způsob velení a rozdělení pravomocí. V české armádě je základním velitelem velitel čety v hodnosti důstojníka. V americké armádě je tato odpovědnost a pravomoc na seržantovi, který je na úrovni velitele družstva. S novými hodnostními sbory v Armádě České republiky je snaha tento systém zavést.

Z výše uvedených rozdílů je jasné, že Armáda České republiky a americká armáda se nemůže srovnávat. Česká republika je velmi malá země s omezenými finančními prostředky. Dále máme jinou mentalitu, která ale svým způsobem z finančních prostředků vychází. Jediné, v čem se opravdu můžeme srovnávat, je vysoká odbornost a profesionalita našich vojáků.

8. Vznik mise ISAF na území Afganistánu

ISAF byla vytvořena v souladu s Bonnskou konferencí v prosinci 2001. Afghánský opoziční vůdce se zúčastnil konference, která zahájila proces rekonstrukce země vytvořením nové vládní Struktury, zejména na afghánském přechodném úřadu. Tyto dohody vydláždily cestu pro vytvoření tří-stranného partnerství mezi afghánskou prozatímní vládou, Asistenční misí OSN v Afghánistánu (UNAMA) a ISAF. Dne 11. srpna 2003 se NATO ujalo vedením operace ISAF. Aliance se stala odpovědnou za velení, koordinaci a plánování sil, včetně poskytování velitele sil a velitelství v terénu v Afganistánu.

Toto nové vedení překonalo problém neustálého hledání nových národů schopných vést misi a obtíže, se kterými se zřizuje nové sídlo každých šest měsíců ve složitém prostředí.

Mandát ISAF byl původně omezen na zajišťování bezpečnosti v Kábulu a jeho okolí. V říjnu 2003 Spojené národy rozšířily mandát ISAF tak, aby pokryl celý Afghánistán²⁷.

8.1. Fáze 1: na sever

V prosinci 2003, Severoatlantická rada pověřila vrchního velitele spojeneckých sil, generála Jamese Jonese, zahájit expanzi ISAF převzetím velení Německa vedl provinční rekonstrukční tým v Kunduzu. Ostatních osm PRT (provinčních rekonstrukčních týmů) působících v Afghánistánu v roce 2003 zůstala pod velením operace Trvalá svoboda, pokračující vedením vojenské operace v Afganistánu. Dne 31. prosince 2003 vojenská složka PRT Kunduz spadala pod velení ISAF jako pilotní projekt a první krok v rozšíření mise.

O šest měsíců později, dne 28. června 2004, na zasedání summitu NATO hlav států a předsedů vlád v Istanbulu NATO oznámila vytvoření provinčních rekonstrukčních týmů v Mazar-e-Sharif, Meymana, Feyzabad a Baghlan, vše v severním Afganistánu. Tento proces byl dokončen dne 1. října 2004²⁸.

---

²⁷ *Afghanistan* [online]. 2010 [cit. 2011-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.isaf.nato.int/history.html>

²⁸ *Afghanistan* [online]. 2010 [cit. 2011-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.isaf.nato.int/history.html>

8.2. Fáze 2: na západě

Dne 10. února 2005 bylo oznámeno, že NATO ISAF bude expandovat směrem na západ Afghánistánu. Tento proces začal 31. května 2006, kdy ISAF převzalo velení dvou dalších PRT v provinciích Herat a Farah a základny podpory (logistické zázemí) v Herátu.

Na začátku září, pak ISAF vedl další dvě PRT na západě a stal se funkční. Jeden v Chaghcharan, hlavním městě provincie Ghor, a jeden z Qala-e-Ne, hlavním městě provincie Baghdis.

Po tomto rozšíření mise ISAF, na příkaz vedl celkem devět PRT na severu a západě, zajišťování bezpečnosti na 50% území Afghánistánu. Aliance i nadále dělá přípravy na další expanzi na afgánský jih.

V září 2005 Aliance dočasně rozmístila 2 000 dalších vojáků v Afghánistánu na podporu při parlamentních volbách²⁹.

8.3. Fáze 3: na jih

Dne 8. prosince 2005, se sešli v ústředí NATO v Bruselu, zástupci spojeneckých ministrů zahraničních věcí a schválili plán, který vydláždil cestu pro rozšíření úlohy ISAF a přítomnosti v Afghánistánu. Prvním prvkem tohoto plánu bylo rozšíření ISAF na jih v roce 2006, také známý jako stupeň 3. Toto bylo provedeno dne 31. července 2006, kdy převzaly velení ISAF na jihu Afghánistánu z regionu US-vedené koaliční síly. Měly rozšiřovat své oblasti operací na pokrytí dalších šest provincií - Den Kundi, Helmand, Kandahar, Nimroz, Uruzgán a

---

²⁹ *Afghanistan* [online]. 2010 [cit. 2011-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.isaf.nato.int/history.html>

Zabul a převzat velení na čtyřmi dalšími PRT.

Rozšířené ISAF pod vedením celkem 13 PRT na severu, západě a jihu pokrývalo asi Tři čtvrtiny území Afghánistánu.

Množství sil ISAF také značně vzrostlo z cca 10.000 před expanzí na asi 20.000³⁰.

8.4. Fáze 4: ISAF rozšiřuje na východ, přebírá odpovědnost za celou zemi

Dne 5. října 2006, ISAF provádí závěrečnou fázi své expanze, tím, že na příkaz z mezinárodních vojenských sil ve východním Afghánistánu od US-vedené koalice.

Kromě rozšíření Aliance o operace, revidovaný operační plan, také vydláždil cestu pro větší roli ISAF v zemi. To zahrnuje vyslání jednotek ISAF OMLT (výcvikové týmy) do afghánské národní armády na různých úrovních velení³¹.

Mandát ISAF je vymezen rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1386 z roku 2001, která síly ISAF zmocnila pomáhat afghánským orgánům při zajišťování bezpečnosti. Rozšíření působení sil ISAF na celém území Afghánistánu schválila RB OSN rezolucí č. 1510 v roce 2003. 1. jednotka OMLT je vysílána na základě usnesení vlády ČR č. 100 ze dne 19. ledna 2009, usnesení Poslanecké sněmovny ČR č. 985 ze dne 4. února 2009 a usnesení Senátu ČR č. 99 ze dne 28. ledna 2009³².

---

³⁰ *Afghanistan* [online]. 2010 [cit. 2011-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.isaf.nato.int/history.html>>

³¹ *Afghanistan* [online]. 2010 [cit. 2011-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.isaf.nato.int/history.html>>

³² *Afghanistan* [online]. 2010 [cit. 2011-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.isaf.nato.int/history.html>>

9. Současnost mise ISAF

V současné době se na území Afganistánu nachází několik jednotek Armády České republiky. Tyto jednotky jsou nasazeny v několika částech Afganistánu a jsou určeny k plnění rozdílných úkolů. Mise ISAF České republiky je na rozdíl od jiných zemí misí mírovou. K začátku roku 2011 byla vytvořena nová struktura velení a řízení všech českých jednotek operujících na území Afganistánu. Důvodem vzniku této nové struktury je snaha o zabezpečení komplexní administrativní a logistické podpory nasazených jednotek Armády České republiky. Velitel Úkolového uskupení AČR ISAF má větší pravomoci při pořizování materiálu a služeb v místě nasazení, což v konečné fázi představuje výrazně větší flexibilitu.

Cílem operace ISAF (International Security Assistance Force) pod vedením NATO je pomoci afghánské vládě při zajišťování bezpečnosti a stability tak, aby byl Afghánistán suverénní a samostatný stát pevně kontrolující své vlastní území.

9.1. Úkolové uskupení AČR ISAF

Úkolové uskupení AČR ISAF vzniklo z důvodu mezinárodních závazků a především maximálnímu nárůstu schopností komplexního zabezpečení nasazených českých jednotek v misi ISAF v Afghánistánu. Jeho úkolem je zastřešit všechny jednotky AČR na celém území Afganistánu. Jeho cílem je racionalizace a centralizace systému komplexní podpory českých jednotek v Afganistánu. Hlavní součástí Úkolového uskupení AČR ISAF je nová struktura Národního podpůrného prvku, tzv. NSE. V neděli 16. ledna 2011 se na základně kábulského mezinárodního letiště KAIA NORTH uskutečnilo slavnostní předání operačního úkolu od 1. Úkolového uskupení AČR ISAF. Po dobu následujících pěti měsíců budou plnit příslušníci 2. Úkolového uskupení AČR ISAF důležité úkoly při komplexním zabezpečení jednotek AČR dislokovaných na území Afghánistánu.

Jednotky přímo podřízené veliteli ÚU AČR ISAF

- Velitelství a štáb
    - Velitelství Úkolového uskupení Armády České republiky
- ISAF je dislokováno na základně ISAF KAIA (Kabul International

Airport - Kábulské mezinárodní letiště), kde je vybudováno vlastní zázemí zabezpečující kvalitní plnění úkolů ve prospěch nasazených jednotek na území celého Afghánistánu.

- Národní podpůrný prvek (jednotka NSE)
  - Byla vytvořena nová struktura národního podpůrného prvku (jednotka NSE - National Support Element), která je svými schopnostmi koncipována k plnohodnotné podpoře všech jednotek AČR na území Afghánistánu, a to především k zabezpečení systému logistické podpory (2. úrovně) a koordinace zdravotnického zabezpečení.
    - Pod uvedenou podporou lze především vidět akviziční činnost v prostoru nasazení, organizace a zajištění dopravy materiálu a osob, zajišťování oprav a revizí materiálu v místě nasazení, skladování materiálu.
    - Součástí poskytované podpory jsou i finanční služba a právní servis a rovněž i komplexní zajištění utajovaného i neutajovaného spojení s republikou včetně zajištění spojení vojáků s jejich blízkými v České republice.
- Ochranná skupina Vojenské policie
  - Nedílnou součástí národního podpůrného prvku (jednotky NSE) v rámci Úkolového uskupení AČR je i jednotka Vojenské policie, která mimo výkonu klasických činností – tedy dozorování kázně a pořádku u nasazených jednotek, plní především úkoly spojené s doprovodem všech občanů České republiky, kteří musejí vyjízdet mimo bezpečné základny v Kábulu. Jedná se o špičkově vycvičené a vyzbrojené vojáky, kteří jsou na takto náročnou misi perfektně fyzicky i psychicky připraveni.
- Jednotka chemické a biologické ochrany
  - Primárním úkolem již deváté rotace jednotky chemické a biologické ochrany (anglická zkratka CBRN - Chemical, Biological, Radiological, Nuclear) je provádění komplexního chemického průzkumu na celém území Afghánistánu a intenzivní spolupráce při výcviku nových chemických specialistů Afghánské národní armády.
    - Pod pojmem chemického průzkumu lze rozumět provádění vlastního průzkumu, odběry vzorků, jejich transportu a

vyhodnocení v mobilních chemické a biologické laboratoři. Denně pak jednotka provádí vyhodnocování chemické, biologické a radiační situace v místě nasazení a je připravena k plnění úkolů při případném varování vojsk a orgánů místní samosprávy v případech například úniku toxických průmyslových látek, apod. V případě potřeby je jednotka připravena plnit úkoly spojené s dekontaminací osob a techniky, a to na Kábulském mezinárodním letišti, kde je umístěna.

- **Jednotka AMT v Kábulu**
  - **Jednotka AMT (AMT - Air Mentoring Team - tým pro výcvik pilotáže)** je nasazena na mezinárodním letišti v Kábulu. Jejím primárním úkolem je výcvik, poradenství a výuka pilotů a pozemního personálu příslušníků vzdušných sil Afghánské národní armády, která je vybavena vrtulníky Mi-24. Jednoznačným cílem je pomoc při budování Afghánské národní armády a dosažení její akceschopnosti.
- **1. polní chirurgický tým**
  - Je zařazen do francouzské vojenské nemocnice, která je schopná poskytovat specializovanou chirurgickou péči na úrovni **ROLE 3**.
  - Pod velením podplukovníka Martina Oberreitera 1. PCHT tvoří tři lékaři (dva chirurgové a jeden anesteziolog), šest sester (po dvou na operačních sálech, jednotce intenzivní péče a úrazovém oddělení) a operační důstojník, který bude koordinovat příjem zraněných pacientů a organizovat jejich následný transport do domovských (národních) nemocnic.
  - 1. PCHT zahájil svoji čtyřměsíční misi 7. února 2011.
- **Zastoupení na velitelství v Kábulu a Bagramu³³**

---

³³ Aktuální mise [online]. 2010 [cit. 2010-12-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>

9.2. Afghánistán Lógar (PRT ISAF)

V afghánské provincii Lógar zahájil činnost provinční rekonstrukční tým České republiky dne 19. března 2008 a od 19. února 2011 v ní pokračuje po převzetí operačního úkolu již 7. jednotka AČR a civilní experti. V červnu 2010 byl název změněn z "kontingent" na jednotku AČR PRT ISAF.

Vláda České republiky se rozhodla zřídit a vést samostatný provinční rekonstrukční tým v afghánské provincii Lógar. Důvodem tohoto rozhodnutí je posílit účast České republiky na obnově Afghánistánu v rámci úsilí mezinárodního společenství k zajištění stability a bezpečnosti země. PRT Lógar se skládá z vojenské a civilní části. Vedením vlastního PRT v provincii Lógar Česká republika zefektivnila nasazení sil a prostředků v Afghánistánu a významnou měrou posílila civilní složku týmu, který je zaměřen na realizaci rekonstrukčních projektů.

Propojení vojenských a civilních aktivit je nezbytným předpokladem úspěchu snah o stabilizaci jakékoli země, která se nachází v postkonfliktní fázi.

Složení provinčního rekonstrukčního týmu

Provinční rekonstrukční tým tvoří 7. jednotka AČR PRT ISAF a civilní část. PRT je umístěn i s technikou na americké základně Shank.

Jádro 7. jednotky PRT tvoří vojáci ze 43. výsadkového mechanizovaného praporu z Chrudimi, které doplňují specialisté z dalších 28 útvarů a zařízení AČR.

Rozhodující částí jednotky jsou příslušníci roty ochrany, průzkumného odřadu a roty podpory, včetně týmu pro likvidaci nevybuchlé munice a výbušnin (EOD - Explosive Ordnance Disposal) a zdravotnického zabezpečení. Doba nasazení je plánována do srpna 2011.

- Mandát mise je vymezen rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1386 z roku 2001, která síly ISAF zmocnila pomáhat afghánským orgánům při zajišťování bezpečnosti. Rozšíření působení sil ISAF na celé území Afghánistánu schválila RB OSN rezolucí č. 1510 v roce 2003.

- 7. jednotka AČR je vyslána na základě usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1285 ze dne 16. června 2009 a usnesení Senátu Parlamentu ČR č. 208 ze dne 17. června 2009.

7. jednotka má 293 příslušníků, z toho 9 žen, a věkový průměr je 31 let.

Civilní část PRT ke dnešnímu dni představuje 11 odborníků vybraných Ministerstvem zahraničních věcí České republiky, kteří zajišťují konkrétní rozvojové a rekonstrukční programy³⁴.

9.3. Afghánistán Šarana (HELI UNIT ISAF)

Vrtulníková jednotka AČR HELI UNIT je vyslána k posílení úsilí ISAF, zvýšení přepravních kapacit na teritoriu Regionálního velitelství východ (RC E), k podpoře nasazených jednotek.

Složení 5. vrtulníkové jednotky Úkolového uskupení AČR v operaci ISAF

5. jednotku AČR tvoří 99 osob, převážně příslušníků 23. základny vrtulníkového letectva z Přerova a je doplněn o příslušníky dalších 11 útvarů a zařízení AČR.

Z celkového počtu je 21 příslušníků létajícího personálu (pilotů, palubních techniků, devět palubních střelců a jednoho záchranáře). Pozemní personál vrtulníkové jednotky je určen k zajištění dalších potřebných činností spojených s leteckým provozem, jako je operační plánování, příprava vrtulníků k letu a zabezpečení jejich oprav, logistická a administrativní podpora života vrtulníkové jednotky.

Hlavní úkoly jednotky:

- přeprava osob a nákladů ve prospěch koaličních jednotek RC E ve dne i v noci, což je primárním úkolem jednotky.
- pátrání, záchrana a přeprava zraněných na palubě vrtulníku (CASEVAC) je také možné na požádání českých a koaličních jednotek ISAF v případě nedostupnosti vrtulníku k tomu určených.

5. vrtulníková jednotka zahájí plnění operačního úkolu dne 1. února 2011. Jednotka plní úkoly především ve prospěch velitele regionálního velitelství RC E jako součást vrtulníkového úkolového uskupení americké armády Task Force Falcon (TF FALCON).

Vlastní označení vrtulníkové jednotky je Task Force Hippo (TF HIPPO).

---

³⁴ Aktuální mise [online]. 2010 [cit. 2010-12-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>

Jednotka je umístěna na předsunuté operační základně koaličních sil NATO (FOB) Sharana v provincii Paktika na jihovýchodě Afghánistánu³⁵.

9.4. Afghánistán Wardak

Hlavním úkolem jednotky je cvičit, mentorovat (školit, instruovat, vysvětlovat) a pomáhat v procesu plánování velení a řízení pěší jednotky o síle praporu (kandaku) Afghánské národní armády. Po ukončení výcviku se 16. prosince 2010 příslušníci OMLT společně s příslušníky kandaku ANA (Afgánská národní armáda) přesunuli do provincie Wardak, kde budou plnit standardní úkoly zadané velením ANA.

OMLT - Operational Mentoring and Liaison Team

Hlavním úkolem této jednotky je cvičit, mentorovat (školit, instruovat, vysvětlovat) a pomáhat v procesu plánování velení a řízení pěší jednotky o síle praporu (kandaku) Afghánské národní armády.

Účelem tohoto způsobu výcviku je zvýšit operační schopnosti všech jednotek kandaku. Zajistit bezpečné prostředí, volnost pohybu v prostoru odpovědnosti a nastavit podmínky pro provádění celého spektra operací.

Výcvik a mentorování je komplexní činnost, která se skládá z mnoha různých aktivit jako například:

- Příprava reálného plánu výcviku a přípravy s ohledem na místní zvyky a náboženství
- Pozitivní motivace příslušníků ANA, rozvoj základních dovedností a drilů a štábních schopností potřebných pro vedení budoucích operací
- Vytvoření pevných a přátelských vztahů s příslušníky ANA, které jsou nezbytně nutné pro spolupráci
- Činností kandaku v prostoru odpovědnosti budovat důvěryhodnost ANA u místního obyvatelstva

---

³⁵ Aktuální mise [online]. 2010 [cit. 2010-12-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>>

- Důsledným výcvikem, přípravou a analýzou situace zvýšit bezpečnost příslušníků ANA a současně maximálně omezit ohrožení jednotky OMLT

Celková délka nasazení 1. jednotky OMLT v Afghánistánu je plánovaná na standardních šest měsíců, přičemž v první části byla příprava příslušníků Afghánské národní armády realizovaná na základně Black Horse v Kábulu. Zde absolvovali afghánští vojáci základní výcvik pod vedením českých instruktorů a došlo ke sladění základních operačních postupů. Po tzv. validaci, tj. potvrzení schopností afghánských příslušníků úspěšně se zúčastnit operací, se jak afghánští, tak čeští vojáci přesunuli ve čtvrtek 16. prosince 2010 do provincie Wardak, kde budou plnit standardní úkoly zadané velením ANA.

Velitelství českého OMLT je umístěno na základně Carville v jižní části provincie Wardak, odkud čeští vojáci ve spolupráci s americkými a afghánskými jednotkami působí na třech předsunutých základnách. Česká jednotka je kompletně vybavena a schopna samostatného působení v prostoru.

1. jednotka OMLT je tvořena 54 příslušníky ze 14 útvarů Armády České republiky. Více jak 60 procent z nich jsou příslušníci 43. výsadkového mechanizovaného praporu Chrudim. Jednotka je vzhledem ke druhům plněných úkolů doplněna o specialisty, jako jsou například dělostřelečtí a letečtí návodčí.

Z celkového počtu 54 osob je 16 příslušníků velení a štábu, jejichž úkolem je zabezpečovat a plánovat činnost pěti takzvaných mentorovacích (školicích) týmů. Čtyři mentorovací týmy složené ze šesti příslušníků OMLT jsou určené pro taktický výcvik jednotek a jeden mentorovací tým pro rotu zbraní. Součástí kontingentu jsou také lékař a zdravotníci.

Jak bude vypadat budoucnost Armády České republiky na území Afganistánu je značně nejasné. Vše závisí na mandátu vlády České republiky a hlavně na NATO. Podle zpravodajských služeb mají USA v plánu stáhnout své vojenské jednotky z Afganistánu do roku 2014. V závislosti na tom se bude odvíjet i účast České republiky na misi ISAF. Jak bude níže uvedeno v rozhovorech s vojáky sloužícími v misi ISAF, USA jsou páteří celé operace a bez nich mise ISAF není reálná³⁶.

---

³⁶ Aktuální mise [online]. 2010 [cit. 2010-12-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>

10. Dotazníkové šetření provedené s vojáky sloužícími v Afganistánu

Pro snazší pochopení zapojení České republiky do boje proti terorismu byl vytvořen dotazník, na který odpovídali čeští vojáci, kteří sloužili v Afganistánu. Někteří už v operaci Enduring freedom, jiní patřili do jednotek ISAF. Všichni oslovení pobývali na území Afganistánu nejméně 4 měsíce a někteří i vícekrát. Tito vojáci jsou příslušníky 151. ženijního praporu v Bechyni, 132. dělostřeleckého oddílu v Jincích a 601. skupiny speciálních sil v Prostějově. Oslovena byla i vojenská policie, která ale odmítla spolupracovat.

Vojákům byl předložen anonymní dotazník. Osloveno bylo 40 vojáků, ale dotazníků se vrátilo 31. Vojáci, kteří na dotazník I odpovídali, jsou zařazeni na základních funkcích i na místech velitelů jednotek v důstojnické hodnosti.

1. *Na jaké funkci jste byl v Afganistánu zařazen?*

Nejvíce vojáků bylo součástí EOD týmů, což jsou pyrotechnické týmy. Dále velitelé čet, velitelé družstev, řidiči, dělostřelečtí návodčí, zdravotník a účtovatel.

2. *Kolikrát jste byl v Afganistánu?*

53% dotázaných bylo v Afganistánu nasazeno 1x

35% dotázaných bylo v Afganistánu nasazeno 2x

12% dotázaných bylo v Afganistánu nasazeno více než 2x

Většinou se do Afganistánu několikrát vrací příslušníci týmů EOD. Je to z důvodu malého počtu pyrotechniků v Armádě České republiky. Tito vojáci v Afganistánu byli např. 5x. Někteří už opakovaný výjezd do mise ISAF odmítli.

3. *Setkával jste se tam s místním obyvatelstvem?*

100% dotázaných bylo ve styku s místními obyvateli. Je to dáno tím, že vojáci téměř denně vyjíždějí ze základny k plnění nejrůznějších úkolů, bez kterých by se jejich pobyt na území Afganistánu neobešel.

4. *Měl jste z místního obyvatelstva pocit strachu?*

18% dotázaných odpovědělo ANO

82% dotázaných odpovědělo NE

Po rozhovoru s vojáky bylo sděleno, že není možné obávat se každého Afgánce. Vojáci si nemohou připustit, že jsou při kontaktu s místními obyvateli ve stálém nebezpečí.

5. *Důvěřoval jste místnímu obyvatelstvu?*

100% dotázaných odpovědělo, že NE. Tato odpověď se může zdát v rozporu s předchozí otázkou, kde většina uvedla, že se místních obyvatel nebáli. Přesto u afgánského obyvatelstva předpokládáte, že všichni mohou být útočníci. Není výjimkou, že i ženy či děti berou do rukou zbraň proti spojeneckým vojskům.

6. *Dali Vám místní obyvatelé záminku nedůvěřovat jim a považovat je za teroristy?*

82% dotazovaných odpovědělo ANO

18% dotazovaných odpovědělo NE

Odpověď ano zaškrtili především vojáci provádějící patroly, doprovody či pyrotechnici. Tito vojáci uvedli, že s místními hovořili, oni jim děkovali, že je zachraňují apod. a po několika minutách sdělovalo přesné informace a údaje o dané vojenské jednotce afgánským útočníkům.

7. *Cítil jste se v Afganistánu jako vetřelec?*

59% dotazovaných odpovědělo ANO

41% dotazovaných odpovědělo NE

Tato odpověď byla velmi závislá na osobním pocitu samotných vojáků. Ti, kteří věří, že bojují za dobrou věc a že místnímu obyvatelstvu pomáhají, se jako vetřelci většinou necítili.

8. *Myslíte, že spojenecká vojska mají kladný vliv na místní obyvatele?*

65% dotazovaných odpovědělo ANO

41% dotazovaných odpovědělo NE

Jeden voják zvolil obě odpovědi.

Kladně hodnocena může být např. pomoc místním školám a možné zlepšení života místních obyvatel. Na druhou stranu nikdo nechce žít s cizími vojáky na svém území.

9. *Souhlasíte s nasazením vojsk České republiky na území Afganistánu?*

88% dotazovaných odpovědělo ANO

12% dotazovaných odpovědělo NE

Většina dotazovaných s nasazením armády České republiky v Afganistánu souhlasila. Tito vojáci se domnívají, že když je Česká republika součástí NATO, tak by se měla podílet na všech vojenských akcích NATO. Navíc čeští vojáci jsou považováni za odborníky, kteří nemalým dílem přispívají k lepšímu životu v Afganistánu.

Vojáci, kteří odpověděli ne, se většinou domnívají, že Česká republika je příliš malá země na to, aby mohla do bojů v Afganistánu zapojovat.

10. *Myslíte, že by se ČR měla zapojovat do boje proti terorismu?*

100% dotazovaných se zapojením České republiky do boje proti terorismu souhlasí. Je to dáno především tím, že teroristé mohou zaútočit na jakoukoliv zemi. Proto je třeba terorismus zastavit.

11. *Setkal jste se osobně s terorismem?*

81% dotazovaných odpovědělo ANO

19% dotazovaných odpovědělo NE

Odpověď ANO zvolili vojáci určení na provádění patrol, ochrany osob či EOD týmů.

Vojáci, kteří zvolili odpověď NE, byli určení na místa, neměli mnoho šancí opustit základnu. Např. účtovatel, dělostřelečtí návodčí.

12. Spolupracovala Vaše jednotka s jinými armádami?

100% dotazovaných odpovědělo ANO.

České jednotky nemají vlastní základny. Protože jsou umístěny na základnách vojenských vojsk, je logické, že s cizími armádami musí spolupracovat. Dále provádějí společné patroly, výjezdy EOD týmů, doprovody atd.

13. Vidíte v této spolupráci výhody? Jaké?

94% dotazovaných odpovědělo ANO

6% dotazovaných odpovědělo NE

Nejčastější výhody, uváděné českými vojáky, byly získávání zkušeností, výměna informací, osobní srovnávání s jinou armádou, lepší materiální a logistické zabezpečení či zlepšení jazykových dovedností.

14. Myslíte, že má smysl bojovat proti terorismu?

100% dotázaných souhlasí s názorem, má smysl s terorismem bojovat.

15. Myslíte, že se světová situace může zlepšit?

57% dotázaných odpovědělo ANO

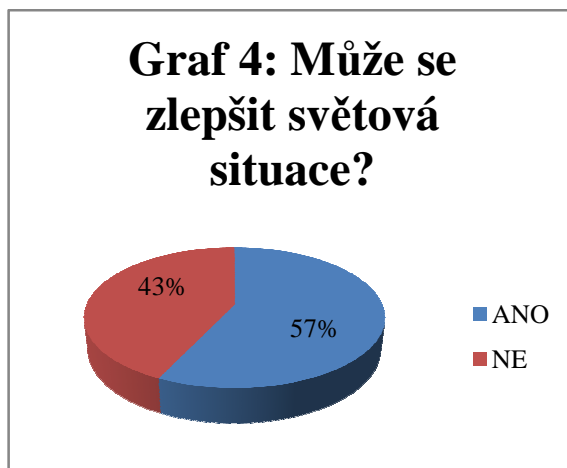
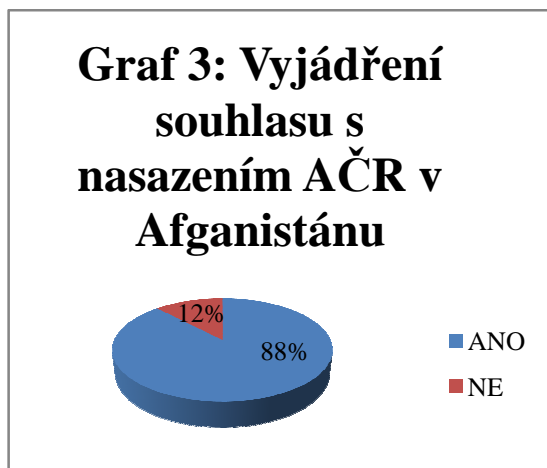
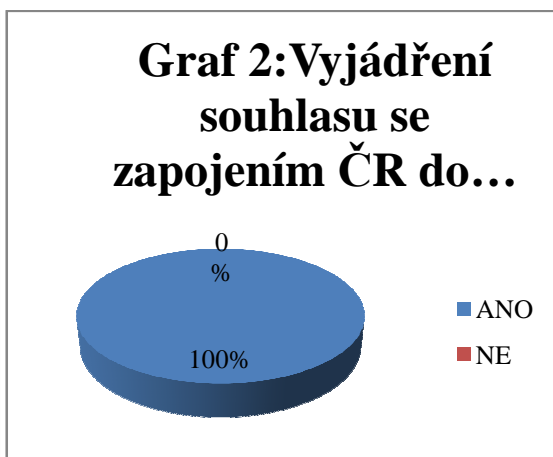
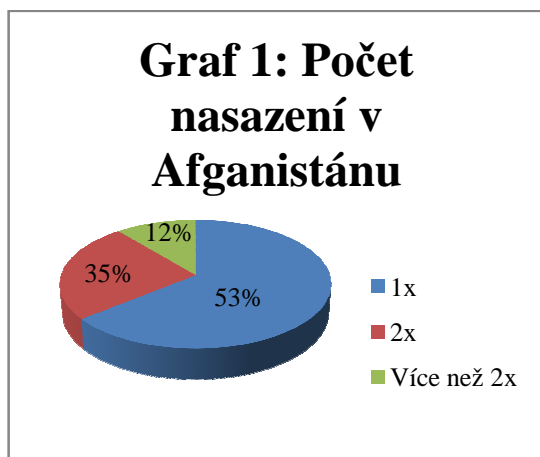
43% dotázaných odpovědělo NE

Nikdo neví, co se honí v hlavách teroristů a co čeká svět do budoucna.

Závěr dotazníku.

Teorie vlivu teroristických organizací působících na území Afganistánu nebyly nikde ukotveny a proto je pouze možné se o nich dohadovat. Samozřejmě jich je mnoho, ale jsou to jakési domněnky vyplývající z osobních zážitků, z profilování teroristů, či zkoumání obětí teroristických útoků. Podle dotazníku je jasné, že teroristé na jakémkoliv území, mohou ovlivnit životy lidí po celém světě. Ve většině teoriích je uváděno, že terorismus není možné zcela vymýtit, ale pouze jej minimalizovat. V tom se shodují i vojáci, kteří na dozník odpovídali. Z tohoto důvodu je nutné stále proti terorismu bojovat.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že Česká republika by se měla zapojovat do boje proti terorismu a že tento boj má smysl. Vojáci, kteří na území Afganistánu pobývali či pobývají, odvádějí dobrou práci a snaží se celému světu pomoci, aby lidé nemuseli žít v neustálém strachu z teroristických útoků. Česká republika zaujímá značný podíl na tomto boji.

37

³⁷ Vlastní zdroj

11. Rozhovor s vojáky AČR sloužícími v misi ISAF

Další částí jednání s vojáky pobývajícími na území Afganistánu byly provedeny rozhovory. Vojáci odpovídali na deset otázek, které měly zjistit především jejich osobní názory na terorismus, na Českou republiku zapojenou do boje proti terorismu a samozřejmě na Afganistán. Jejich odpovědi se občas shodovaly a některé byly velmi emotivní. Toto bylo pozorováno zejména u špatných zážitků, kde např. umírali jejich kolegové, ať už z českých či jiných spojeneckých jednotek.

Protože někteří vojáci nebyli ochotni spolupracovat z důvodu obav z nadřizených či strachu ze ztráty bezpečnostní prověrky, byly vybrány pouze odpovědi některých z nich. Ti, co spolupracovali, měli většinou přání, aby nebyla uváděna jejich celá jména, ale pouze iniciály. Toto přání bylo respektováno.

1. *V jakém roce, na kterém místě a na jaké funkci jste v Afganistánu působil? V případě, že jste byl v Afganistánu vícekrát, napište prosím všechny.*

Všeobecně byli dotazovaní na území Afganistanu v letech 2004 – 2010. Rozhovory byly prováděny v listopadu 2010 a někteří z dotazovaných vojáků začátkem roku 2011 do Afganistanu opět odlétali.

Většina dotazovaných působil v provinciích Lógar, Badachschan a na Kábulském letišti.

Funkce, na kterých byli vojáci zařazeni jsou uvedeny v rozboru dotazníku.

2. *Zkuste charakterizovat Vaši činnost v Afganistánu.*

Ta vycházela z funkčních náplní dotazovaných vojáků.

Především to ale bylo:

- Likvidace improvizovaných výbušných zařízení
- Podpora a zabezpečení české jednotky EOD
- Ostraha základny
- Doprovod PRT pracovníků
- Ochrana osob
- Logistické zabezpečení českých jednotek
- Poskytování první pomoci vojákům a místním obyvatelům
- Rozkrývání nepřátelské činnosti

- Navádění koaličních jednotek či palby na daná území
- Ochrana konvojů
- Provádění dělostřelecké palby na nepřítel v případě napadení.

3. *Jaké pocity u Vás z pobytu na území Afganistánu převládaly?*

Na tuto otázku několik vojáků nechtělo odpovědět. Zdůvodnili to slovy, že by na ten věčný strach rádi zapomněli.

Rotmistr A. K.: „Nejistota. Ale i pocit potřeby pro místní obyvatelstvo.“

Poručík Ing. M. T.: „Díky mé nepřetržité spolupráci s americkou armádou a jejími složkami CIED, převládaly pocity spokojenosti s prací, ale i z logistického hlediska fungují lépe než armáda České republiky.“

Četař P. P.: „Pocity dobré, ale doma je doma. Nemáme tam co dělat. Je to jiný svět.“

4. *Co si myslíte o terorismu?*

Desátník P. M.: „Teroristé zavražďují a vraždí civilní obyvatelstvo. Toto nelze trpět. Proto je musíme všechny zničit.“

Rotmistr J. C.: „Je potřeba terorismus vymýtit. Úmyslné útoky na civilní obyvatelstvo nemohou být trpěny.“

Četař J. K.: „Je to relevantní. Pro místní jsme také teroristé. Když se něco nepovede, těžko se z pozice okupantů vysvětluje původní záměr. Místní obyvatelé si terorismem prostě vydělávají na život. Každopádně je dobré poutat je na jejich území a na spojenecká vojska, než na civilní obyvatelstvo kdekoliv.“

Četař I. K.: „Z jednoho pohledu mi to nedává smysl, proč ubližovat obyčejným lidem. Z druhé strany při jejich možnostech je to jedna z mála věcí, jak zasáhnout vyspělý a bohatý svět.“

5. *Co si myslíte o misi ISAF?*

Rotmistr R. M.: „Nemyslím si, že je nutné ji udržovat v tak velkém měřítku. Afganistán není největší současnou hrozbou pro svět.“

Rotmistr J. H.: „Plní důležitou úlohu v boji proti terorismu a rozvoji a podpoře místních obyvatel. Nemá ale šanci stoprocentně potlačit terorismus a válku na území Afganistánu

6. *Co si myslíte o amerických jednotkách na území Afganistánu?*

Rotmistr A. K.: „Myslím si, že americké jednotky na území Afganistánu se nechovají v souladu s místními zvyky a často jsou zdrojem dalších útoků, což je pochopitelné.“

Četař J. K.: „Největší početní zastoupení, určují rytmus a udávají směr mise ISAF. Někdy působí jako slon v porcelánu. Ale je dáno počtem a mentalitou. Výborná podpora pro spojence.“

Četař I. K.: „Přijeli hlavně bojovat a z jejich vyspělé armády plyne, že jsou hodně přesvědčený o své převaze a pak z toho mají velké problémy. Protivník dokáže s minimem prostředků efektivně je omezovat v pohybu.“

7. *Popište zážitek z mise ISAF, který byl pro Vás nezapomenutelný (pozitivní i negativní)*

Poručík Ing. M. T.: „Celkově pozitivní zážitek byla práce v prostředí, které nelze v České republice nasimulovat a to, že ve vypjatých situacích se moji podřízení ukázali jako skuteční odborníci a profesionální vojáci.“

Rotmistr P. L.: „Narození dvou dětí.“

Rotmistr P. Z.: „Osobní pochvala od U.S. Special Forces za dobře odvedenou práci.“

Četař P. P.: „Pozitivní bylo pěkná krajina a dobrá spolupráce s německou armádou. Negativní zážitek bylo odstřelování základny raketovými prostředky.“

Rotmistr I. H.: „Výbuch vozidla v koloně dvě vozidla před námi. To bylo pozitivní i negativní zároveň.“

Četař R. N.: „Jako pěkný zážitek hodnotím děti ve věku 2 – 4 roky. Vypadají jako andělci. Jako negativní práci s některými důstojníky Armády České republiky.“

Rotmistr P. N.: „Konečná bilance 36 000 kusů zničené munice dala misi smysl. Negativní byla arogance českých vyšších důstojníků.“

Desátník P. M.: „Pozitivní byl každý návrat na základnu.“

Rotmistr B. Z.: „pozitivní zážitek byla vděčnost amerických jednotek za naši práci, naše jednotky si nás neváží. Negativní zážitek bylo děláni povýbuchového vyšetření na místě, kde někdo zemřel, nebo byl vážně zraněn.“

Rotmistr A. K.: „ Nejhorší jednoznačně bylo úmrtí desetiletého chlapce zasaženého střepinami z nástražné výbušniny.“

Četař J. K.: „Mému kolegovi zemřela při autonehodě přítelkyně. Po dovolené na pohřeb a po psychotestech, které mluvily spíše proti němu, se vrátil zpět dokončit misi se slovy, že tady mu existence dává smysl.“

Rotmistr J. H.: „Pozitivní byl určitě přístup k plnění úkolů mých podřízených, jejich lidskost a podpora při nasazení. Negativní bylo vystupování, velení a tzv. házení klacků pod nohy nadřízenými a vyššími důstojníky a to i z České republiky.“

Četař I. K.: „Při napadení střelnými zbraněmi předsunuté základny přeběhnout otevřený prostor na obranné postavení.“

8. *Jaký je Váš názor na účast České republiky v boji proti terorismu?*

Rotmistr R. M.: „Problém terorismu je celosvětová záležitost. Tudíž i my musíme být součástí řešení tohoto problému.“

Poručík Ing. M. T.: „Myslím si, že je třeba se víc angažovat v boji proti terorismu a to nejen v pomoci obětem terorismu, ale i v bojových operacích.“

Četař P. P.: „Myslím, že na to nemáme a republika má své vlastní problémy.“

Rotmistr I. H.: „Je třeba si vybrat stranu. Buď pro a nebo proti. Neutralita je zbabělost.“

Četař R. N.: „Podle mého názoru jde o „všichni proti terorismu“. Musíme se zapojit. Je otázkou, kdy to přijde i k nám,“

Rotmistr P. N.: „Neúčast by bylo strkáním hlavy do písku.“

Rotmistr A. K.: „Česká republika má minimální vliv na boj proti terorismu. Nicméně pro pomoc a rozvoj místní infrastruktury smysl má a to je podstatný.“

Četař J. K.: „V rámci závazků k politickým a vojenským svazkům nutnost. V současné době jedna z mála věcí, kterou vytváříme názor světa na Českou republiku.“

9. *Co si myslíte o afgánském obyvatelstvu a jeho mentalitě?*

Rotmistr R. M.: „Velice zkorumpovatelné s nekompromisním názorem proti jakékoliv pomoci. Nedůvěryhodné.“

Četař R. N.: „Do stavu, v jakém se teď nacházejí, se dostali vinou vlastních lidí. Ty, kteří jsou až na samém dně společnosti, upřímně lituji. Z ostatních je mi zle. Také lituji jejich ženy a hlavně děti (než je zkaží svou výchovou).“

Rotmistr A. K.: „Místní obyvatelstvo chápu jako oběti své víry. Mentalita je pro nás středoevropany nepochopitelná.“

Rotmistr J. H.: „Není jich moc, co si zaslouží pomoc ISAF. Co se týká mentality? Co chcete po lidech, jenž tisíc let žijí pro válku.“

10. *Jaký je Váš názor na budoucnost boje proti terorismu?*

Rotmistr B. Z.: „Je potřeba vytrvat. V České republice je zatím hodně lidí, co si myslí, že jsou zde v bezpečí a nic se zde nikdy nemůže stát a tak nechápou, proč s ním bojujeme v Afganistanu. Skutečnost je však jiná.“

Rotmistr P. N.: „Je jen otázkou času, kdy budeme muset bojovat na našem území.“

Četař P. P.: „To nemá konce. Každá akce má reakci.“

Poručík Ing. M. T.: „Zřejmě se bude vyvíjet a zlepšovat taktika, postupy i technika v boji proti terorismu. Ale bude se vyvíjet i terorismus samotný, jehož formy se mohou měnit.“

Rotmistr J. C.: „Potřebujeme větší podporu obyvatelstva vlastních států vysílajících jednotky do boje proti terorismu.“

Rotmistr R. M.: „Problém terorismu bude nejspíš přetrvávat věčně. Tudíž i boj proti němu bude stát čím dál tím větší úsilí a finanční prostředky.“

Četař R. N.: „Bude hůř a hůř. Bohužel si myslím, že je třeba s terorismem bojovat těmi nejtvrďšími prostředky. Jakékoliv náznaky slabošství a dobré víry teroristé okamžitě využijí a potrestají.“

Z odpovědí dotazovaných vojáků, kteří se s terorismem osobně setkávají vyplývá, že všichni jmenovaní s potlačováním terorismu souhlasí. Na druhou stranu ale moc nevěří, že se světová situace může zlepšit. Většina si ale myslí, že Česká republika by se v boji proti terorismu měla angažovat. A to i malým podílem, který díky svým omezeným možnostem může nabídnout.

12. Budoucnost ČR a světa v boji proti terorismu

12.1. Účast České republiky v budoucích vojenských operacích

Současné mnohonárodní operace, a to jak bojové, tak nebojové, jsou vedeny zpravidla ve společném operačním (strategickém) uskupení dvou a více součástí ozbrojených sil (pozemní síly, vzdušné síly, námořnictvo, případně i speciální síly). Pro tento druh operací se používá pojem společné operace a zpravidla jsou vedeny za řízení velitele společných sil (Joint Force Commander), jenž může mít ve své podřízenosti komponenty druhů sil: pozemní komponent (Land Component)³⁸,

AČR se bude zpravidla zúčastňovat společných vojenských operací v rámci pozemního komponentu mnohonárodních společných sil. V průběhu vedení takových operací se útvary vzdušných sil ČR vyčleněné do společné operace mohou stát součástí tohoto komponentu. Současně je možné, že síly a prostředky vzdušných sil AČR mohou působit i v rámci vzdušného komponentu společné mnohonárodní operace³⁹.

Pozemní síly v mnohonárodních společných operacích hrají rozhodující roli při ovládnutí teritoria a fyzické eliminaci protivníka. Jsou nejlépe uzpůsobeny pro realizaci závěrečných opatření ukončení operace a k přechodu k operacím na prosazení míru. Přestože pozemní síly jsou schopny vést samostatné pozemní operace, charakter soudobého i budoucího operačního prostředí vyžaduje v nezbytné míře zapojení i ostatních druhů sil (vzdušných, speciálních, případně i námořnictva) do těchto operací, zejména na operačním stupni.

Je nezbytné, aby pozemní síly (včetně vojskového letectva) ve své struktuře zahrnovaly jednotky a útvary, charakterizované vysokou bojovou připraveností a bojeschopností, manévrovostí a odolností. Musí mít pružnou strukturu systému velení a

---

³⁸ *Doktrína Armády České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.army.cz/images/Bilakniha/CSD/2004%20Doktrina%20ACR.pdf>

³⁹ *Doktrína Armády České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.army.cz/images/Bilakniha/CSD/2004%20Doktrina%20ACR.pdf>

řízení, účinnou bojovou podporu a bojové zabezpečení a být interoperabilní se silami spojenců⁴⁰.

Vzhledem k neustálému rozvoji terorismu a pokračování účasti České republiky v operacích NATO, je jasné, že Česká republika bude v boji proti terorismu pokračovat. Proto jsou vyvinuty koncepce, které s tímto bojem počítají.

12.2. Budoucnost terorismu

Nebezpečí teroristických akcí (ať už ze strany teroristických organizací či jednotlivců) bude i v budoucnosti tvořit jednu ze strategických hrozeb s lokálními mezinárodním dopadem. Význam této hrozby nevyplývá ani tak z rozsahu potenciálních škod, ale zejména z pohledu nepředvídatelnosti terorismu, který může zasáhnout na kterémkoliv místě a v kteroukoliv dobu. To výrazným způsobem snižuje efektivitu protiopatření a zároveň zvyšuje náklady na jejich realizaci a prevenci. Mezi aktivní druhy terorismu budou i nadále patřit terorismus náboženský (zejména islámský), etnický, environmentální a ideologický (ultrapracvicový, ultralevicový), přičemž nejnebezpečnější formu bude tvořit z hlediska rozsahu působnosti i potenciálních dopadů mezinárodní terorismus. Ten bude navíc v globálním měřítku navazován na další hrozby jako je organizovaný zločin a šíření vojenského materiálu, včetně zbraní hromadného ničení⁴¹.

V souvislosti s pokračujícím technologickým rozvojem bude vedle tradičních nástrojů narůstat nebezpečí použití „moderních“ teroristických metod. Jedná se zejména o ZHN (zbraně hromadného ničení) (vzhledem ke stále obtížné dostupnosti, vysokým pořizovacím nákladům a nárokům na sofistikovanou obsluhu jaderných zbraní hrozí zejména použití chemických a biologických zbraní, které jsou ve srovnání s předchozí skupinou relativně levné a snadno použitelné) a kybernetický terorismus. Tento druh terorismu postihující počítačové sítě a internet skýtá vzhledem k předpokládanému

---

⁴⁰ *Doktrína Armády České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.army.cz/images/Bilakniha/CSD/2004%20Doktrina%20ACR.pdf>

⁴¹ KOLEKTIV AUTORŮ *Principy obrany České republiky „2030“*. Brno: Univerzita obrany, 2008. 81 s. ISBN 948-80-7231-513-0

masivnímu rozvoji informačních technologií v nejvyspělejších zemích v horizontu roku 2030, ve srovnání s ostatními metodami, nejlevnější a nejsnadnější prostředek ohrožení, přičemž následky mohou být srovnatelně katastrofální jako při použití zbraní hromadného ničení – (kolaps dopravní, energetické a komunikační infrastruktury, paralyzování funkčnosti integrovaného záchranného systému, bezpečnostních složek, státní správy a ekonomických trhů, ohrožení strategických zařízení)⁴².

12.3. Riziko pro Českou republiku

Zvyšující se riziko z důvodu náležení ČR do euroatlantického prostoru a v souvislosti s předpokládaným nárůstem angažovanosti ČR ve světě. Riziko se týká nebezpečí teroristického útoku na našem území i v zahraničí (diplomatická zastoupení, pobočky firem, ozbrojené síly v zahraničních misích, turisté). Míra rizika s největší pravděpodobností dosáhne vzhledem k velikosti ČR a jejímu politickému i vojenskému potenciálu nižších hodnot než u spojeneckých států (např. Velké Británie, Německo a USA).

Terorismus představuje jednu z největších budoucích hrozeb, přičemž role NATO v jeho potírání bude pokrývat široké pole činností kladoucí rozdílné požadavky na personální kapacity, technickou vybavenost i logistiku. Jedná se například o preventivní zásah mimo území ČR, obranu vzdušného prostoru ČR a spojenců, asistenční zásah proti teroristické akci na území ČR a likvidaci následků teroristického útoku (např. v případě použití ZHN)⁴³. Teroristické organizace jak v národní, tak i nadnárodní či globální úrovni i nadále usilující o vysoký počet obětí, který svými psychologickými dopady přesáhne státní hranice a ovlivní veřejné mínění nejen v jedné zemi, ale v celém regionu či dokonce v celém světě. Násilné akce budou mít oproti dnešku zřetelnější politické zaměření⁴⁴. Principy obrany

---

⁴² KOLEKTIV AUTORŮ *Principy obrany České republiky „2030“*. Brno: Univerzita obrany, 2008. 81 s. ISBN 948-80-7231-513-0

⁴³ KOLEKTIV AUTORŮ *Principy obrany České republiky „2030“*. Brno: Univerzita obrany, 2008. 81 s. ISBN 948-80-7231-513-0

⁴⁴ KOLEKTIV AUTORŮ *Principy obrany České republiky „2030“*. Brno: Univerzita obrany, 2008. 81 s. ISBN 948-80-7231-513-0

12.4. Budoucnost NATO v boji proti terorismu

Podle tendencí NATO do roku 2020 se závazek zakotvený v článku 5 Severoatlantické smlouvy nijak nemění. Pouze požadavky na plnění tohoto závazku se v jakési formě posunuly. Tento závazek říká, že NATO musí chránit státy od ozbrojeného konfliktu, musí být podloženy nejen základní vojenské chorosti, ale také pro nepředvídané plánování, sílu připravenosti, musí být zachována důvěra mezi spojenci a zároveň musí minimalizovat pravděpodobnost špatné kalkulace na část potenciálních protivníků.

V souladu s novou strategickou koncepcí by měly být ujednoceny pokyny pro NATO, jak utvářet rozhodnutí o tom, kdy a kde uplatňovat své zdroje za hranicemi Aliance a vytváření podmínek pro úspěch v Afghánistánu. Země NATO jsou ochotné podílet se na hospodářském a politickém vývoji země. Aliance se zavázala k vytvoření Afghánistánu jako zemi, která je stabilní a která nemá sloužit jako platforma pro mezinárodní teroristickou činnost. Afganistán by měl pokračovat v práci se svými partnery na dosažení tohoto strategicky důležitého cíle. Pokud hledíme do budoucnosti, jsou bohatým zdrojem poučení zkušenosti spojeneckých vojsk v Afganistánu. Mezi ně patří požadavek na soudržnost Aliance, vhodnost jednotného velení, hodnota efektivního plánování a veřejné diplomacie, vhodnost komplexního civilně-vojenské přístup, a že je třeba rozmístit síly na strategické vzdálenosti delší dobu⁴⁵.

---

⁴⁵ *NATO 2020: assured security; dynamic engagement* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW: <http://www.army.cz/images/Bilakniha/ZSD/NATO2020.pdf>

Závěr

Přínosem této bakalářské práce bylo podrobnější seznámení s problematikou České republiky v boji proti terorismu. Bakalářská práce je pro mě osobně velkým přínosem. Je to z hlavně toho důvodu, že jsem voják z povolání, kdykoliv mohu být do mise na potlačení terorismu vyslána a je dobré vědět, jakými způsoby NATO a Česká republika proti terorismu bojují. Dalším přínosem pro mě byly rozhovory s vojáky Armády České republiky, kteří mi upřímně sdělovali své názory s postojem k misím ISAF a boji proti terorismu.

Já osobně si myslím, že každý občan České republiky by si měl uvědomit, že vojáci nasazení v Afganistánu bojují za jeho svobodu a možnost vést normální život, který není plný strachu z teroristických útoků. S misí ISAF i s budoucími vojenskými misemi, které budou směřovat k potlačování terorismu souhlasím a myslím, že by se nikdo neměl vyhýbat této problematice, protože jak uvedl rotmistr Aleš Koukal, je jen otázkou času, kdy terorismus máme za barákem.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. České Budějovice: VŠERS, 2007. 76 s. ISBN 978-80-86708-38-6
2. IBÁÑEZ, L. d. I. C. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 321 s. ISBN 978-80-200-1724-6
3. INTROVIGNE, M. *Hamás Iskámský terorismus ve Svaté zemi*. Praha: VYŠEHRAD. 108 s. 1997. ISBN 80-7021-659-X
4. KOLEKTIV AUTORŮ *Vojenská strategie České republiky*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – PIC MO, 2008. 343 s. ISBN 978-80-7278-475-2
5. KOLEKTIV AUTORŮ *Principy obrany České republiky „2030“*. Brno: Univerzita obrany, 2008. 81 s. ISBN 948-80-7231-513-0
6. KOLEKTIV AUTORŮ *10 let členství České republiky v NATO*. Brno: Hansdesign, 2009. 127 s. ISBN 978-80-7278-491-2
7. MIKA, O. J. *Současný terorismus*. Praha: Triton, 1998. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.
8. MULLER, Z. *Svaté války a civilizační tolerance*. Praha: Academia, 2005. 131 s. ISBN 80-200-1355-5
9. SHAPIRO, I. *Politika zadržování -- Staronová strategie proti světovému terorismu*. Praha: Karolinum, 2009. 173 s. ISBN 978-80-246-1669-8.
10. THOMPSON, L. *Manuál pro boj s teroristy*. Praha: Ivo Železný, 2005. 153 s. ISBN 80-237-3875-5
11. WARDE, I. *Cena strachu -- Finanční boj s terorismem*. Praha: Deus, 2009. 262 s. ISBN 80-87087-07-7

Elektronické zdroje

1. *Afghanistan* [online]. 2010 [cit. 2011-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.isaf.nato.int/history.html>>
2. Aktuální mise [online]. 2010 [cit. 2010-12-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>>
3. *Comprehensive Political Guidance* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.army.cz/images/Bilakniha/ZSD/NATO%20Comprehensive%20Political%20Guidance.pdf>>
4. *Doktrína Armády České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.army.cz/images/Bilakniha/CSD/2004%20Doktrina%20ACR.pdf>>
5. *NATO 2020: assured security; dynamic engagement* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.army.cz/images/Bilakniha/ZSD/NATO2020.pdf>>

6. *Protocol to the North Atlantic Treaty on the Accession of the Czech Republic* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=146>

7. *Strategic Concept For the Defence and Security of The Members of the North Atlantic Treaty Organisation* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=146>

8. *The Alliance's Strategic Concept* [online]. 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.army.cz/images/Bilakniha/ZSD/NATO%20The%20Alliance's%20Strategic%20Concept.pdf>

9. *Wapedia* 2010 [cit. 2011-01-15]. Dostupný z WWW:
< <http://wapedia.mobi/cs/Terrorismus>

10. *Slovník cizích slov* [online]. 2010, [cit. 2010-12.15]. Dostupný z WWW:
< <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=Anal%C3%BDza&typ=0>

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- interní materiály Armády České republiky.
- Česká bezpečnostní terminologie, ÚSS VA v Brně

Seznam zkratek

ANA – Afgánská Národní Armáda

AČR – Armáda České republiky

EOD - Explosive Ordnance Disposal

ISAF – International Security Assistance Force

OMLT – Operational Mentoring and Liaison Team

PRT – Provinční Rekonstrukční Tým

ÚU AČR ISAF – Úkulové Uskupení AČR ISAF

ZHN – Zbraně Hromadného Ničení